

Годишен
извештај за
работењето

**ПОСЕБЕН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
ЗА 2024 ГОДИНА
СО ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ И ДЕЛОВЕН ПОТФАТ**

Скопје, Април 2025 година

Содржина	Страна
Макроекономски движења	1-3
Банкарски сектор на Република Северна Македонија	3-4
Податоци за среден курс	4
Халкбанк Скопје 2024– основни показатели	5
Број на вработени и квалификациона структура	5-7
Анализа на Билансот на Состојба	8-15
Анализа на Билансот на Успех	16-18
Политика на управување со ризикот	19-25
Информатичка технологија	25-28
Маркетинг активности	29-30
Контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите, спречување перење пари и финансирање тероризам	30-31
Дирекција за внатрешна ревизија	31-33
Дирекција за внатрешна контрола	33-34
Финансиски план на банката	34-35
Деловен потфат на Банката	35
Примања на членовите на Надзорниот одбор	36
Надомест на извршните директори	36
Извештај за корпоративно управување на Халкбанк АД Скопје	36-58

1. Економско опкружување

Макроекономски движења во Република Северна Македонија

Во последните години закрепнувањето на домашната економија и банкарскиот сектор од последиците предизвикани од пандемијата на вирусот COVID-19 беа проследени со неизвесноста како резултат на воениот конфликт помеѓу Русија и Украина, како и на инфлациските притисоци и енергетската криза. Воведувањето на санкции кон Русија неповолно се одрази врз синџирите на снабдување и трговија, финансиските пазари, светските цени на примарните енергетски и неенергетски производи, односно последиците од воениот конфликт водеа кон нарушување на пазарите на енергија и прехранбените производи.

Очекувањата дека воениот конфликт ќе заврши за краток временски период резултираа негативно, а неизвесноста и ризиците како за светската така и за домашната економија и понатаму останаа нагласени. Неизвесноста од воениот конфликт на Блискиот Исток, помеѓу Израел и Хамас налагаше дополнителна претпазливост и следење на макроекономските индикатори и економските услови со цел преземање на навремени мерки за спречување на евентуални негативни последици врз светската и домашната економија.

Од аспект на монетарната политика, Народната банка на Република Северна Македонија (НБРСМ) како и сите други централни банки будно ја следеше ситуацијата и согласно економските услови реагираше со соодветни мерки во насока на намалување на инфлацијата, негативните влијанија и последици врз домашната економија предизвикани од воените конфликти како и турбулентната геополитичка состојба. НБРСМ во текот на 2024 годна започна со внимателна имплементација на мерки со цел олабавување на монетарна политика преку воведување промени во нејзините основни инструменти меѓу кои стапката на благајнички записи.

Следејќи ги останатите Централни банки, за да ги ублажи негативните ефекти Народната банка на Република С.Македонија направи корекции на основната каматна стапка и истата дојде до ниво од 6,30%, се со цел да се дојде до стабилен девизен курс и одржување на ценовна стабилност. Како резултат на подобрените услови во економијата, се создаде можност за намалување на основната каматна стапка. Во септември 2024 година, НБРСМ ја намали каматната стапка на благајничките записи до ниво од 6,05%. Дополнително, во октомври 2024 следеше уште едно намалување со што основната каматна стапка достигна ниво од 5,80%. При крајот на годината направена е уште една надолна корекција на каматната стапка на благајничките записи, при што таа во месец декември 2024 изнесуваше 5,55%.

Следствено на промената на каматната стапка на благајничките записи, забележани беа надолни промени и кај каматните стапки на депозитите преку ноќ и кај депозитите на седум дена со што изнесуваат 3,95% и 4,20% соодветно. Паралелно со интервенциите во однос на основната каматна стапка, промени беа направени и во однос на инструментот на задолжителна резерва со цел понатамошна поддршка и зголемување на денаризацијата. Како надополнување на претходно споменатите мерки, во текот на 2024 година беа воведени и макропрудентни мерки, меѓу кои зголемување на противцикличниот заштитен слој на капиталот, како и мерките поврзани со поставувањето прагови за следење на квалитетот на кредитната побарувачка. Ваквите мерки придонесоа за стабилизирање на стапката на инфлација коа се сведе на едноцифрено ниво.

ЕУРИБОР-от почна позначително да се зголемува од првиот квартал во 2022 година како резултат на изјавата на Европската централна банка (ЕЦБ) дека официјалните каматни стапки во 2022 година би можеле да се зголемат поради високата инфлација во еврозоната, што беше потврдено во текот на годината, со оглед на тоа дека ЕЦБ ја зголеми референтната стапка четири пати.

Од почетокот на 2023 година, ЕЦБ ги зголеми трите главни каматни стапки во 6 наврати, со што последното зголемување беше во септември 2023 година за 0,25%. На последниот Управен совет

кој што беше одржан на 12.12.2024 година, ЕЦБ одлучи да ги намали трите клучни каматни стапки на ЕЦБ за 0,25 базични поени , и ќе биде како што следува:

- каматна стапка на главните операции за рефинансирање: 3,15%
- каматна стапка на маргиналниот кредитен капацитет: 3,40%
- каматна стапка на депозитниот капацитет: 3,00%.

Клучни макроекономски показатели:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
БДП во % (реален раст) ^{***} (1)	2,8%	1,1%	2,9%	3,9%	-4,7%	3,9%	2,1%	0,9%	3,2%
БДП / број на жители (евра) ^{**} (1)	4.650	4.828	5.159	5.382	5.103	5.611	6.204	6.667	8.449
Индустриско производство (период/период) ^{***}	3,4%	0,2%	5,4%	3,7%	-9,6%	1,4%	-1,3%	-5,8%	-1,4%
Буџетски дефицит (мил евра) ^{**}	-261	-275	-188	-222	-873	-629	-577	-674	-684
Девизни резерви (мил евра) ^{**}	2.613	2.336	2.867	3.263	3.360	3.643	3.863	4.538	5.019
Стапка на невработеност ^{***}	23,7%	22,4%	20,7%	17,3%	16,4%	15,7%	14,4%	13,1%	12,4%
Инфлација ^{***}	-0,2%	1,4%	1,5%	0,8%	1,2%	3,2%	14,2%	9,4%	3,5%
Каматна стапка на благајнички записи [*]	3,75%	3,25%	2,50%	2,25%	1,50%	1,25%	4,75%	6,30%	5,55%

Извори на податоци:

* Народна Банка на РСМ

** Министерство за финансии

*** Државен завод за статистика

1 Податок со четврти квартал од 2024 година

Бруто домашен производ (БДП). Во првиот квартал од 2024 година македонската економија даде позитивен импулс на заживување со што стапката на раст на БДП изнесуваше повторно 1,9%, што се должеше во најголем дел на позитивниот придонес на домашната побарувачка. Од другата страна, нето-извозот има негативен придонес, во услови на пад на извозот и мал раст на увозот на стоки и услуги. Економскиот раст во вториот квартал од 2024 година забрза и е речиси идентичен со прогнозите на Народната банка. Реалниот раст на домашната економија изнесуваше 2,8% на годишно ниво. Во третиот квартал од 2024 година БДП изнесуваше 3,0%. Ваквиот раст е поттикнат од финалната потрошувачка и растот во извозот, иако на нето основа истиот има негативен придонес. Бруто инвестициите исто така имаат негативен придонес во овој квартал. Во последниот квартал од 2024 година процентот на реалниот раст на БДП изнесува 3,2%, што претставува забрзувањена растот во споредба со претходниот квартал. Најголем позитивен придонес во растот има финалната потрошувачка која забележува нагорно движење во двата сегменти на јавната потрошувачка и потрошувачката на домаќинствата, додека бруто инвестициите исто така бележат раст. Во делот на нето извозот, пад е забележан кај извозот, додека увозот бележи раст, со што се зголеми јазот меѓу двете компоненти.

Индекс на индустриското производство. Според податоците на Државниот завод за статистика, индексот на индустриско производство во декември 2024 год. во однос на декември 2023 година изнесува 96,4. Секторот рударство и вадење на камен во декември 2024 во однос на декември 2023 год. бележи пад од 10,0%, секторот преработувачка индустрија пад од 1,1%, а во секторот снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација остварен е раст од 5,7%.

Надворешно – трговска размена. Податоците кои се однесуваат на надворешно-трговската размена индицираат на зголемување на дефицитот во последниот квартал од 2024 год. во однос на истиот период од минатата година, при повисок апсолутен пад на извозот и зголемување забележано кај увозот. Дефицитот во размената на стоки со странство во четвртиот квартал од 2024 покажа раст од 16,1% на годишна основа, а вкупната надворешно-трговска размена е пониска за 3,2% во однос на истиот период од претходната година под влијание на растот на двете компоненти.

2. Банкарски сектор на Република Северна Македонија

Домашната економија и банкарскиот сектор закрепнувајќи од кризата предизвикана од вирусот COVID-19 се соочија со нови предизвици кои произлегоа како резултат на воениот конфликт помеѓу Русија и Украина, како и на инфлациските притисоци и енергетската криза, како и неизвесноста од воениот конфликт на Средниот Исток. Банкарскиот сектор во Република Северна Македонија навремено одговори на новонастанатата ситуација, но од друга страна текот на неизвесноста од завршување на горенаведените предизвици води кон претпазливо следење на состојбата во банкарскиот сектор и во периодот што следи.

Заклучно со 31.12.2024 година банкарскиот сектор во Република Северна Македонија го сочинуваат 13 банки и во однос на 31.12.2023 год. оваа бројка не бележи промена. Согласно класификацијата на НБРСМ во групата на големи и мали банки учествуваат по пет банки, а групата на средни банки ја сочинуваат три банки. Вкупната актива на банкарскиот сектор заклучно со 31.12.2024 година забележа раст од 1.270 милиони евра во однос на 31.12.2023 год. Петте најголеми банки учествуваат со 81,9 % во вкупната актива на банкарскиот сектор, што во споредба со 31.12.2023 година има пораст од 0,9 п.п. кога учеството изнесуваше 81,0%. Споредбено со 31.12.2023 год. нема промени во однос на бројот на штедилници (две штедилници).

Почетокот на воениот конфликт помеѓу Русија и Украина, енергетската криза и инфлациските притисоци не предизвикаа големи негативни влијанија врз кредитниот ризик, односно застапеноста на нефункционалните кредити во вкупното портфолио не е висока и забележува пад во споредба со периодот предизвикан од вирусот COVID-19. Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити (кредити кон нефинансиски субјекти) во 2024 година изнесува 2,4%.

Во 2024 година банкарскиот систем ја задржа високата капитализираност и стабилната солвентна позиција. На годишно ниво стапката на адекватност на капиталот се зголеми за 0,8 процентни поени искачувајќи се до нивото од 18,9% во 2024 година.

Вкупната актива на банкарскиот сектор во 2024 година покажа раст од 10,5% во споредба со 31.12.2023 кога изнесуваше 12.143 милиони евра. Заклучно со 31.12.2024 год. изнесува 13.413 милиони евра.

Кредитирањето на секторот на домаќинства заклучно со 31.12.2024 год. во однос на 31.12.2023 год. оствари раст од 9,0% со што вкупната состојба изнесува 4.005 милиони евра, додека пак кредитирањето на нефинансиските друштва бележи раст од 13,9% и кредитите во овој сегмент изнесуваат 3.921 милиони евра. Вкупните кредити во нефинансискиот сектор во 2024 година изнесуваат 7.967 милиони евра.

Банкарскиот сектор во 2024 година оствари пораст од 11,4% на вкупните депозити на нефинансиски субјекти споредбено со 31.12.2023 год. и истите изнесуваат 9.773 милиони евра. Кај сегментот домаќинства остварен е раст од 13,5% и апсолутен раст од 775 милиони евра, додека пак кај нефинансиските друштва остварено е зголемување од 8,6 %, односно раст од 233 милиони евра.

Банкарскиот сектор во Република Северна Македонија во 2024 година, споредбено со истиот период претходната година забележа раст на добивката во износ од 50 милиони евра и заклучно со 31.12.2024 изнесува 282.8 милиони евра.

Показателот ROAA (стапка на поврат на просечната актива) заклучно со 31.12.2024 год.изнесува 2,21 % и во однос на 31.12.2023 год. е зголемен за 0,22 процентни поени. Показателот ROAE (стапка на поврат на просечниот капитал) заклучно со 31.12.2024 год.изнесува 17,56% и во однос на 31.12.2023 год. е зголемен за 1,43 процентни поени.

Заклучно со 31.12.2024 год нето каматната маргина изнесува 3,59% и е зголемена за 0,08 процентни поени во однос на 31.12.2023 год.

<i>Во милиони евра</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Вкупни средства на банкарски сектор	7.233	7.513	8.187	8.945	9.490	10.363	11.127	12.143	13.413
Годишна промена	5,2%	3,9%	9,0%	9,3%	6,1%	9,2%	7,4%	9,1%	10,5%
Вкупно нето кредити на банкарски сектор	4.570	4.839	5.205	5.524	5.730	6.225	6.871	7.164	7.967
Годишна промена	1,4%	5,9%	7,6%	6,1%	3,7%	8,6%	10,4%	4,3%	11,2%
Вкупно депозити на клиенти на банкарски сектор	5.250	5.518	6.038	6.596	6.984	7.608	8.033	8.775	9.773
Годишна промена	5,4%	5,1%	9,4%	9,2%	5,9%	8,9%	5,6%	9,2%	11,4%
Капитал на банкарски сектор	768	814	884	981	1.105	1.197	1.372	1.511	1.711
Годишна промена	3,1%	6,0%	8,6%	11,0%	12,6%	8,3%	14,6%	10,1%	13,2%
Нето добивка на банкарски сектор	103	107	136	109	118	148	157	233	283
Годишна промена	37,3%	3,9%	27,1%	-19,9%	8,3%	25,8%	6,1%	47,8%	21,5%

3. Податоци за средниот курс на позначајните валути

Средниот курс на валутите во периодот од 2015 до 2024 година е следниот:

Валута	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
УСД	58,8807	55,6516	57,6535	54,3736	50,2353	54,9518	53,6887	51,2722	58,3258
ЕУР	61,4950	61,4950	61,4932	61,6270	61,6940	61,4856	61,4950	61,4907	61,4812
ЦХФ	65,1775	66,4093	62,4487	59,4683	56,8242	56,5593	54,7742	52,5472	57,2504
ГБП	74,1350	70,7612	69,3350	73,4267	68,3136	72,1577	68,1234	69,3087	71,8071

4. Халкбанк Скопје 2024 - основни показатели

- Зголемување на вкупните средства од 16,0%;
- Зголемување на нето кредитите од 15,7%;
- Одржување на стапката на нефункционални кредити од 2,97% во 2024 и 2,2% во 2023 година;
- Стапката на нето кредити во однос на вкупни депозити на крајот од 2024 изнесува 81,3%;
- Зголемување на депозитите на клиентите од 17,3%;
- Зголемување на депозитите на населението од 22,2%;
- Зголемување на депозитите на правните лица и останати депозити за 22,3%;
- Зголемување на бројот на трансакции во платниот промет со странство за 10,02%;
- Зголемување на бројот на трансакции во платниот промет во земјата за 5%;
- Бројот на вработени на крајот од 2024 година изнесува 832;
- Остварен е позитивен финансиски резултат по оданочување во износ од 1.853.097 илјади денари, односно 30,1 милиони евра, што претставува зголемување од 48,25% во однос на 2023 година.

5. Број на вработени и квалификациона структура

На 31.12.2024 година Банката има 832 пријавени вработени во Р.С. Македонија. Квалификационата структура на вработените во Банката е следната.

	Д-р на науки	Магистри	ВСО	ВШО	ССО	Вкупно
Скопје	3	105	457	2	59	626
Битола	-	3	9		1	13
Прилеп	-	2	12	-	-	14
Струмица	-	1	12	-	-	13
Неготино	-	2	7	-	1	10
Гевгелија	-	1	9	-	2	12
Св. Николе	-	-	7	-	-	7
Ресен	-	2	4	-	-	6
Куманово	-	1	13	-	-	14
Гостивар	-	5	7	-	-	12
Тетово	-	3	18	-	1	22
Дебар	-	-	7	-	-	7
Охрид	-	1	8	-	-	9
Струга	-	-	10	-	1	11
Штип	-	2	6	-	4	12
Кавадарци	-	-	7	-	1	8
Кичево	-	2	7	-	-	9
Велес	-	1	6	-	1	8
Кочани	-	1	6	-	1	8
Радовиш	-	1	6	-	-	7
Виница	-	-	4	-	-	4
Вкупно	3	133	622	2	72	832

Обуки за вработените

Согласно Имплементацијата на Планот во 2024 година и усвоената стратегија за работа во оваа година, Банката во периодот јануари - декември 2024 година реализираше активности за подобрување на работењето, преку организација на следните внатрешни обуки со интерни и екстерни обучувачи и тоа:

- Воведна обука за нововработени – наменета за сите нововработени во Банката (во склоп на обуката спаѓаат: обука за спречување перење пари и финансирање тероризам, информациска сигурност, вовед во ИТ околина, обуки во делот на операции и платен промет во земјата и странство, маркетинг (корпоративни клиенти, МСП, население), управување со депозити, платежни картички, кредитирање, финансиско планирање и известување, односи со јавност, човечки ресурси, управување со квалитет, управување со ризици, управување со средства, ликвидност и тргување, меѓународно банкарство и финансиски институции, функционирање на филијала, физичка безбедност, заштита на лични податоци и внатрешна контрола;
- Обука за новиот систем за работење на HalkInsurance;
- Обука за референтите за банкарски операции во делот на платен промет во земјата/операции, платен промет со странство, усогласеност со прописи, СПП и фт, вкрстена продажба, оперативни ризици и заштита на личните податоци;
- Обука за мотивација и справување со незгодни клиенти за референтите за банкарски операции;
- Обука за основен и напреден Excel;
- Обука за микропрудентни инструменти;
- Обука за унапредување на кредитниот процес при разгледување на предлозите за кредити – Проценка (за Директори на Филијали, Оперативни менаџери/(Самостојни) референти за операции, Соработниците за кредитирање на правни лица и население);
- Обука – BIA;
- Обука - Annual Acceptance of the Information Security Policy 2024;
- Обука во делот на кредитно-депозитни операции, Информациска сигурност и Заштита на личните податоци (за Директори на Филијали, Оперативни менаџери/(Самостојни) референти за операции, Соработниците за кредитирање на правни лица и население);
- Обука за новата услуга на Банката – Тргување со хартии од вредност (за Директори на Филијали, Соработниците за кредитирање на правни лица и население);
- Обука за судир на интереси/поврзани лица, лица со посебни права и одговорности и банкарска тајна и изготвување на договори и следење на нивното исполнување, Информациска сигурност и Заштита на личните податоци за Директорите на Дирекции и Директорите на Филијали.
- Со цел усовршување на стекнатите работни квалификации и вештини, вработените од Банката учествуваа и на надворешни обуки, конференции, работилници, советувања и семинари и тоа:
 - Обука - PL-300: Microsoft Power BI Data Analyst;
 - Обука - ITIL Fondation V4;
 - Обука - Cisco CCNA;
 - Обука - DP-080: Querying Data with Transact-SQL;
 - Обука - Python II ниво;
 - Обука - 55340: Developing ASP.NET Core Web Applications;
 - Обука – Linux System Administrator 101;
 - Обука – Работа со ефективни пари;
 - Обука - Стандард „МКС EN ISO/IEC 27001:2023 - Безбедност на информации, кибербезбедност и заштита на приватноста – Системи за управување со безбедноста на информациите – Барања “;
 - Обука – Контрола и унапредување на информациониот систем преку ИТ Ревизија
 - Обука – Data Science;
 - Обука – Lie detection;
 - Обука - ISO Internal Auditor Certification;
 - Обука – Обука за ISO 9001, ISO 14001 I ISO 45001 Стандардите;

- Обука – Работни спорови: Специфичности, рокови, состав на тужба, одговор на тужба, жалба и одговор на жалба, парични побарувања од кои може да произлезе спор со посебен осврт на јубилејна награда;
- Обука – Certification program: Corporate Governance and Compliance (I & II level);
- Обука – Microsoft Project;
- Обука - Project Management in practice;
- Обука - CAMPAIGN CREATION AND SOCIAL MEDIA TECHNIQUES - How to use communication for our success;
- Обука - A Strategic Bank Management Review;
- Обука - REV Appraiser Training;
- Обука - Train the trainer;
- Обука - Fina Clearing House and Croatian Central Bank;
- Обука - Continues Appraiser Training;
- Конференција – Balcanne festival;
- Конференција – Сметководство во регионот;
- Конференција – Data as key asset in the digital era;
- Конференција – Techobank;
- Конференција: HPE (Hewlett Packard Enterprise) Demo room and factory visit;
- Конференција - Audit Meet up;
- Конференција - Practice for some characteristic ownership disputes;
- Конференција - Customer Tech Conference – Mastercard;
- Конференција - Visa Payments Forum CEMEA 2024;
- Конференција – 10та Средба на правници
- Конференција – CFO & Controlling Congress Conference;
- Конференција – CISCO Laboratory;
- Конференција – Visa South East Europe Conference;
- Конференција – Audit Conference: The Future is Now;
- Конференција – Commerzbank Conference;
- Конференција – INFOPACK Conference;
- Конференција – 3rd AI Tech Summit;
- Конференција – “Project Management & Leadership in the future: Sprint or marathon?”;
- Конференција – Macedonija-Turkiye Business Forum and meetings;
- Конференција – Business Forum;
- Конференција – ESG Adria Summit 2024;
- Конференција – Cisco Live 2024 Conference;
- Конференција - EFSE Conference: Investing for the Common Good: ESG Risks to Rewards;
- Конференција - Turkish Business Council Kurultai;
- Конференција - Digital Banking Customer Success Conference;
- Конференција - MASIT Conference;
- Конференција - Bloomberg Adria - Back to Business Conference;
- Конференција - Makpetrol and Dell;
- Конференција - E-commerce conference;
- Конференција - Check point conference;
- Конференција - Happy Team, Successful Business: The Power of a Healthy Work Environment;
- Работилница - Compliance и влијанието на ESG индикаторите врз компаниите (ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND GOVERNANCE);
- Работилница – E-banking redesign Infinnova;
- Работилница – Workshop: Automating and Securing the Access with Zero-Trust for Workplace
- Работилница – Proven HR Strategies that really work, or don't?
- Семинар – Security Risk Assessment Seminar;
- Форум - Fraud Forum - Belgrade
- Школа за млади лидери;
- Семинар - HalkInsurance Retreat Seminar;
- Конференција на Здружение на правници;
- Задолжителни обуки за континуирано професионално усовршување во делот на внатрешна ревизија, финансии и сметководство;
- Обука за прва помош;
- Обука за здравје и безбедност;
- Обука за противпожарна заштита;
- Курсеви за изучување на турскиот јазик

6. АНАЛИЗА НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Банката на 31 декември 2024 година изнесува 113.772.006 илјади денари или 1.850 милиони евра (во 2023: изнесува 98.087.650 илјади денари, односно 1.595 милиони евра).

Зголемувањето на Вкупната актива на годишно ниво изнесува 16,0%, (нето зголемување од 15.684.356 илјади денари или 255.1 милиони Евра во споредба со истиот датум 2023 година).

Структурата на Билансот на Состојба на 31.12.2024 година е како што следи:

Средства	Иос 000 мкд	Износ 000 евра	Учество	Извори на средства	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	Учество
Кредити и побарувања на клиенти	71.755.709	1.166.854	63,1%	Депозити на клиенти	81.494.628	1.325.224	71,6%
Парични средства и парични еквиваленти	22.633.150	368.049	19,9%	Капитал и резерви	19.815.947	322.237	17,4%
Хартии од вредност и средства за тргување	14.207.076	231.028	12,5%	Депозити од Банки	6.785.121	110.336	6,0%
Основни средства	2.281.085	37.094	2,0%	Останати позајмени средства	4.246.870	69.060	3,7%
Останати средства	1.502.862	24.817	1,3%	Останати обврски	878.809	14.291	0,8%
Одложени даночни средства	23.281	379	0,0%	Посебна резерва и данок	550.631	8.954	0,5%
Вложувања во придружени друштва	1.368.843	22.259	1,2%				
Вкупно	113.772.006	1.850.102	100%	Вкупно	113.772.006	1.850.102	100%

Со состојба на 31.12.2024 каматоносната актива во вкупната актива учествува со 78,0%, додека каматоносната пасива во вкупната пасива учествува со 45,9%.

Показателот на нето кредити во однос на вкупни депозити на крајот од 2024 изнесува 81,3% (2023 година овој показател изнесуваше 82,4%). За целите на пресметка на овој показател во делот на депозити се вклучени депозити на клиенти и депозити на банки а во делот на кредити вклучени се кредитите на коминтенти и кредитите на Банки.

Кредити на коминтенти и банки

Вкупните нето кредити на Банката со состојба 31.12.2024 година изнесуваат 71.755.709 илјади денари (1.167 милиони евра) и остварија пораст од 15,7% во однос на 2023 година.

Секторската распределба на бруто кредитите на комитенти на Банката на 31.12.2024 година во износ од 74.011.923 илјади денари (1.204 милиони евра) е како следи:

Секторска поделба на кредити	Износ 000 МКД	Износ 000 евра
Нефинансиски друштва	42.898.903	697.599
Домаќинства	30.970.727	503.630
Нерезиденти	142.293	2.313
Држава	-	-
Вкупни бруто кредити	74.011.923	1.203.544

Со состојба на 31.12.2024 за кредитите на клиенти е пресметан кумулативен износ на исправка на вредноста во износ од 2.256.213 илјади денари (36,6 милиони евра).

Од аспект на рочната структура на нето кредитите изнесува:

- Краткорочните кредити учествуваат со 24%, во износ од 17.406.102 илјади денари (283.049 илјади евра)
- Долгорочните кредити учествуваат со 76%, во износ од 54.349.607 илјади денари (883.805 илјади евра)

Во рамките на Нето краткорочните кредити е содржана тековната достасаност на долгорочните кредити во износ од 7.789.987 илјади денари (126.677 илјади евра).

Во износот на Нето вкупните кредити е вклучена обврската по пресметана камата за кредити во износ од 372.421 илјади денари (6.056 илјади евра).

Износот на сомнителни и спорни побарувања (ССП) со состојба на 31.12.2024 година изнесува 2.189.459 илјади МКД (35.604 илјади евра), додека споредено со 31.12.2023, кога нивната состојба била 1.348.602 илјади МКД (21.930 илјади евра), ССП бележат зголемување во износ од 840.857 илјади МКД (13.681 илјади евра), односно зголемување од 38,4%.

Платежни картички

Вкупниот број на платежни картички е прикажан во табелата која следи:

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Visa Classic credit	13.510	14.663	15.815	17.443	18.490	19.193	18.791	21.244	22.664
Visa Business credit	397	398	383	331	304	333	347	334	368
Mastercard Credit Card	339	1.544	4.053	5.594	6.332	7.064	7.368	7.284	7.501
Master Business Revolving card	457	337	220	228	222	268	289	328	341
Mastercard Credit Contactless card	8.304	7.900	8.295	8.961	9.754	10.276	10.196	8.879	9.077
Maestro Debit card	/	/	/	/	/	1.453	13.291	13.706	39.261
Visa Electron Debit card	/	/	/	4.799	19.005	38.803	56.132	61.261	69.166
Visa Gold Credit card	7.062	7.356	6.905	4.751	847	880	887	919	906
Halkbank Co-branded	6	7	10	13	15	18	18	21	28
Visa Business Debit	7.405	6.468	5.031	4.310	3.451	2.833	2.167	2.043	1.253
Mastercard World Contactless Credit	1.792	1.363	1.031	829	769	736	530	334	8
Mastercard Debit Contactless	92.025	84.382	103.031	99.787	90.132	59.212	45.272	28.910	/
Mastercard Business Debit	4.096	3.475	2.851	2.499	2.090	1.560	1.023	256	/
Mastercard World Contactless Debit	224	/	/	/	/	/	/	/	/
Visa PayWave Electron	66.308	63.294	66.831	63.659	46.593	20.124	4.259	/	/
Visa Platinum	10.319	9.645	6.645	6.104	4.907	3.846	1.486	/	/
Visa PayWave Credit	135	147	267	351	330	/	/	/	/
Visa Travel	359	239	/	/	/	/	/	/	/
Вкупно картички	212.738	201.218	221.368	219.659	203.241	166.599	162.056	145.519	150.573

Бројот на дебитни платежни картички изнесува 180.337 додека бројот на кредитните платежни картички изнесува 32.361. Забележано е зголемување во делот на трансакциите со дебитни картички кои достигнаа преку 20.835 милиони и 21 % пораст, додека остварениот промет со дебитни картички достигна 655 милиони евра и пораст од 24%.

Во 2024-та бројот на трансакции со кредитни картички е над 1.408.000 трансакции и остварен е промет од преку 38 милиони евра што претставува пораст од 3,2% во однос на 2023-та.

Клиентите на Банката, дел од нејзините услуги можат да ги користат преку мрежата на 153 банкомати од кои 45 се кеш-ин банкомати.

Во делот на број на ПОС терминали, пазарното учество е 26 % во септември 2023 и достигнат е број од 8.657 терминали заклучно со 31.12.2024. Опслужени се преку 49 милиони трансакции со раст од 14% и нивниот промет достигна износ од 685 милиони евра со раст од 21%.

Во 2024 продолжува трендот на нови трговци кои користат електронска трговија, со пазарното учество од 19,26 % во септември 2024 и 393 активни електронски продавници заклучно со 31.12.2024. Пазарните трендови се движат кон дигитализација и технолошки новитети. Банката го следи трендот и годинава изврши надградба и воведо нови функционалности на електронското и мобилното банкарство и на клиентите овозможени им се опциите за аплицирање на Online дебитна и кредитна картичка, промена на кредитен лимит на кредитна картичка и дозволено пречекорување. Бројот на корисници на е-банкарство и м-банкарство бележат раст од 29%, додека трансакциите преку мобилно банкарство за физички и за правни лица имаат пораст од 35 %. Волуменот на трансакции преку мобилно банкарство има раст од 51 %, додека волуменот преку веб банкарство има раст од 11%.

Преземени средства

Нето сегашната вредност на Преземените средства на 31.12.2024 година е во износ од 19.359 илјади денари.

Согласно регулативата на НБРСМ, Банката еднаш годишно врши проценка на преземените средства.

Нематеријални и материјални средства за сопствени потреби

Сегашната вредност на основните средства на Банката со состојба 31.12.2024 е 2.261.727 илјади денари (36.779 илјади евра), од тоа 144.988 илјади денари (2.358 илјади евра) нематеријални и 2.116.738 илјади денари (34.421 илјади евра) материјални средства.

Состојба на дата 31.12.2024				000 МКД
	НАБАВНА ВРЕДНОСТ	АМОРТИЗАЦИЈА ДО 01.01.2024	АМОРТИЗАЦИЈА ВО 2024	СЕГАШНА ВРЕДНОСТ
Лиценци	234.542	166.559	23.733	44.250
Софтвер	502.892	353.446	56.474	92.972
Вложувања во нематеријални средства земени под закуп	99.547	75.603	16.177	7.767
Вкупно нематеријални средства	836.981	595.608	96.384	144.988
Згради	214.8610	359.092	54.115	1.735.403
Транспортни средства	12.033	35.636	-28.887	5.285
Комуникациска опрема	19.309	17.079	820	1.410
Опрема за ладење и греење	90.904	59.048	7.344	24.512
Мебел	127.549	102.958	7.274	17.317
Алармни системи/противпожарни апарати	39.037	28.544	1.490	9.003
Опрема за рекламирање	35.829	24.283	2.097	9.448
Компјутерска опрема	909.154	701.081	46.129	161.945
Останати средства	121.055	50.010	8.991	62.054
Инвестиции во тек	37.539	0	0	37.539
Инвестиции во изнајмени средства/филијали	263.113	191.162	19.129	52.822
Вкупно материјални средства	3.804.132	1.568.893	118.502	2.116.738
Вкупно основни средства	4.641.113	2.164.501	214.886	2.261.727

Останати средства

Останатите средства на 31.12.2024 година во вкупен износ од 1.564.992 илјади денари (25.449 илјади евра), ја имаат следната структура:

Поделба на средствата	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
VISA	304.041	4.944
Исплатени пензии	453.351	7.372
MASTER	151.014	2.456
Картично работење	275.236	4.476
Однапред платени трошоци	84.773	1.379
Останато	128.273	2.086
Побарувања за провизии и надомести	48.731	792
Аванси за нематеријални средства	48.780	793
Побарувања од купувачите	33.405	543
Залихи	27.963	455
Побарувања по судски такси	8.187	133
Побарувања од вработените	451	7
Порамнување со Western Union	787	13
Вкупно:	1.564.992	25.449

За делот на останати средства е пресметана исправка на вредност во износ од 38.849 илјади денари (631.7 илјади евра).

Депозити од банки

Заклучно со 31.12.2024 година Банката има над 249 илјади депозитни клиенти и 363.689 трансакциски сметки.

Депозитите од Банки со состојба 31.12.2024 година изнесуваат вкупно 6.785.121 илјади денари (110.336 илјади евра) од кои 656.203 илјади денари се депозити на домашни банки и 6.128.308 илјади денари се депозити од странски банки, како и 610 илјади денари ограничени депозити на домашни банки (Главница и камата).

Депозити на банки	2024	2023	% учество 2024	% учество 2023
Домашни банки	656.203	638.358	9,67%	7,42%
Странски банки	6.128.308	7.961.761	90,32%	92,57%
Ограничени депозити	610	610	0,01%	0,01%
Вкупно:	6.785.121	8.600.729	100%	100%

Депозити на коминтенти

Вкупната депозитна база на Банката со состојба 31.12.2024 година изнесува 81.494.628 илјади денари (1.325.224 илјади евра), и оствари пораст од 17,3% во однос на 2023 година. Согласно секторската распределба, депозитната база на Банката на 31.12.2024 година е како што следи:

Секторска поделба на депозити	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Нефинансиски друштва	34.207.309	556.262
Депозити на Население	39.860.186	648.186
Финансиски друштва (освен банки)	4.089.779	66.506
Депозити на нерезиденти	2.072.598	33.704
Депозити на непрофитни институции	1.053.452	17.131
Депозити на Држава и јавен сектор	211.302	3.436
Вкупно:	81.494.628	1.325.224

Од аспект на рочната структура на депозитната база:

- Краткорочните депозити учествуваат со 60,5%, во износ од 48.282.526 илјади денари (801.407 илјади евра);
- Долгорочните депозити учествуваат со 39,5%, во износ од 32.212.100 илјади денари (523.817 илјади евра).

Во рамките на краткорочните депозити е содржана тековната достасаност на долгорочните депозити во износ од 18.123.328 илјади денари (294.712 илјади евра).

Во износот на вкупните депозити е вклучена обврската по пресметана камата за депозити во износ од 468.523 илјади денари (7.619 илјади евра).

Други позајмени средства (Обврски по кредити)

Кредитните линии од меѓународните финансиски институции претставуваат значаен дел од вкупните извори на средства на Банката и на крајот од 2024 година изнесуваат 4.549.751 илјади МКД (73.99 милиони евра), (4,64% од вкупните извори на средства и обврски на Банката - вкупни обврски и капитал).

Со кредитната линија од ГГФ (Green for Growth Fund) се подржуваат инвестициите во модерни ефикасни технологии кои имаат голем економски потенцијал. Кредитот обезбеден од ГГФ и овозможи на Халкбанк преку своите Еко-кредитни производи, зголемување на опсегот и обемот на финансирање на проектите за енергетска ефикасност (ЕЕ), какви што се замената на енергетски неефикасните системи за снабдување со топлина и надградувањето на надворешната сидна и покривна инсталација, системите за греење и осветлување и останати уреди. Кредитните производи за ЕЕ кои се насочени кон деловните клиенти вклучуваат и замена и/или надградување на енергетски неефикасната производна опрема и останатиот дел од опремата кој се користи во текот на производните процеси.

Соработката со ЕФСЕ е во делот на обезбедување долгорочни инвестициски кредити кои ќе ги задоволат финансиските потреби на микро и малите претпријатија. Покрај овој аранжман кредитот ја зајакнува способноста на Халкбанк да понуди соодветно структурирани кредитни производи за домување, наменети за населението. Соработката помеѓу Халкбанк и ЕФСЕ датира уште од 2006 година, во тоа време Фондот обезбеди финансиски средства за кредитирање на домаќинства со ниски приходи, како и микро и мали претпријатија и ја поддржа стратешката насоченост на Халкбанк кон овие сегменти од пазарот.

Во текот на 2024 година, продолжи успешната соработка со Развојната банка на Северна Македонија. Во рамки на активностите за зголемена поддршка на работењето на малите и средни

претпријатија, банката користи средства од кредитната линија ЕИБ наменета за финансирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти, кредитната линија на KfW (германската развојна банка) наменета за проекти на микро, мали и средни претпријатија, како и учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и за трајни обртни средства.

Поволните кредити за малите и средни претпријатија значеа пристап до капитал и подобрена ликвидност, додека за стопанството значеа нови инвестиции и отворање на нови работни места.

Во периодот на ограничени можности за изнаоѓање на поволни извори за развој на земјоделството, со кредитната линија од Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд (ЗКДФ) се овозможи подобрување на пристапот на земјоделците кон долгорочните и краткорочните кредити, како на малите и средни претпријатија чија основна дејност е преработка и извоз на земјоделски производи.

Оваа кредитната линија се спроведува од 2014 преку соработка со РБСМ.

Со цел намалување на последиците на светската енергетска и економска криза Банката преку РБСМ користи средства за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија. Кредитите од наведената кредитна линија се одобруваат за обезбедување на средства за инвестиции во енергетска ефикасност (заштеда на енергија) и обновливи извори на енергија.

Корисници на кредити можат да бидат микро, мали и средни трговски друштва како и ТП, занаетчии. Во текот на 2024 година, Банката продолжи со реализација на бескаматната кредитна линија за обртни средства за зголемени цени на енергенси, наменета за одобрување на обртни средства и ликвидност на микро мали, средни трговски друштва, ТП и занаетчии.

Каматната стапка за крајните корисници изнесува 0%.

Со склучениот Рамковен договор за учество во програмата за дигитализација, дигитална трансформација и енергетска ефикасност со РБСМ, Банката поддржува проекти од областа на дигитализација и дигитална трансформација наменети за микро, мали и средни претпријатија.

Халкбанк продолжи со реализација на Проектот за самовработување, како мерка за самовработување преку кредитирање е со која заинтересираните невработени лица имаат можност да се обучат за претприемништво и да регистрираат сопствен бизнис во различни сектори: агробизнис, занаетчиство, лични услуги, трговија, производство, туризам и сл. Проектот значи економска, социјална поддршка и продуктивно ангажирање на категоријата невработени лица во државата како и поддршка на претпријатијата кои сакаат да вработат нови лица.

Халк банка како општествено одговорна компанија која поддржува поттикнување на корисни општествени практики, во текот на 2024 година, со Развојна банка на Северна Македонија (РБСМ) склучи договор за поддршка на зелени и општествено одговорни инвестиции со средства обезбедени од Француската агенција за развој (АФД). Халк банка е една од банките во земјава преку кои ќе бидат достапни кредити во вкупен износ од 50 милиони евра, средства од кои 25% се наменети за финансирање на бизниси раководени од жени и инвестиции во дигитализација, а 75% за зелени проекти кои придонесуваат кон подобрување на климатските услови. Кредитите се рок на отплата до 15 години, со вклучен грејс период до 3 години и со поволна фиксна каматна стапка.

Целта на кредитната линија е да придонесе кон подобрување на пристапот до финансии за домашните компании, особено на оние во сопственост и/или под раководство на жени, компании во процес на дигитализација како и компании кои инвестираат во проекти со цел градење на отпорност кон климатските промени и намалување на емисијата на CO₂.

Во текот на годината редовно се сервисираат обврските по постојните кредитни линии од домашните и странските кредитори.

Банката континуирано се стреми да најде побрзи и поефикасни решенија за задоволување на специфичните потреби на клиентите. Банката има воспоставено коресподентски односи со повеќе од 170 банки. Преку 9 банки од 5 различни земји, банката врши трансакции преку 19 сметки во 11 различни валути.

За задоволување на растечките потреби на своите клиенти покрај соработката со постоечките коресподентски банки, Банката воспоставува односи со Банки преку одобрување на лимити за соработка во делот на финансирање на трговија и тргување со финансиски инструменти.

Останати обврски

Најголемиот дел од останатите обврски се однесуваат на:

Видови на обврски	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Обврски од картично работење	151.234	2.459
Нераспределен девизен прилив	198.755	3.232
Порамнување со ВИСА	246.340	4.006
Останато	82.654	1.344
Брокерско работење	15	0
Разграничени приходи од претходна година	93.292	1.517
Порамнување со Мастер	45.654	742
Основачки влог на фирми	11.740	191
Обврски кон добавувачите	7.868	128
Нераспределен денарски прилив	9.845	160
Останати даноци и придонеси	10.990	179
Депозити за изведувачки работи	1.567	25
Обврски во пресметка од население	18.769	305
Пресметани трошоци	71	1
Обврски за провизиите и надоместите	15	0
Вкупно:	878.809	14.291

Потенцијални и преземени обврски

Банката обезбедува финансиски гаранции и акредитиви.

Вкупните потенцијални обврски на Банката на 31.12.2024 година изнесуваат 1.846.188 илјади денари (306.467 илјади еур), за кои е обезбедена посебна резерва во износ од 127.161 илјади денари (2.067 илјади еур).

Видови на потенцијални и преземени обврски	Износ 000 мкд	Износ 000 евра
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	1.757.524	28.580
Платежни непокриени гаранции	7.239.369	117.723
Чинидбени непокриени гаранции	5.971.920	97.112
Неискористени лимити на кредитни картички	1.693.856	27.545
Непокриени акредитиви	957.952	15.578
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	678.573	11.035
Издадени покриени гаранции и акредитиви	448.011	7.285
Покриени акредитиви	98.983	1.610
Вкупно:	18.846.188	306.467

7. АНАЛИЗА НА БИЛАНСОТ НА УСПЕХ

Во периодот јануари - декември 2024 Банката регистрираше позитивен финансиски резултат пред оданочување во износ од 2.049.623 илјади денари или 33.3 милиони Евра.

По пресметаната даночна обврска за непризнаените даночни расходи и Данокот на Добивка во износ од 196.526 илјади денари (3.196 илјади евра), Банката оствари позитивен финансиски резултат по оданочување во износ од 1.853.097 илјади денари или 30.1 милиони Евра.

Вкупните приходи за 2024г. изнесуваат 5.445.012 илјади МКД (88.544 илјади еур) и се со следната структура:

	2024			2023			% промена
Поделба на приходите	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	
Нето приходи од камата	4.198.977	68.282	77,1%	3.551.930	57.761	75,0%	2,1%
Нето приходи од провизии	856.966	13.936	15,7%	764.547	12.433	16,1%	-0,4%
Нето курсни разлики	231.179	3.759	4,2%	229.175	3.727	4,8%	-0,6%
Нето приходи од тргување	(957)	(16)	0,0%	5.833	95	0,1%	-0,1%
Други приходи	158.847	2.583	2,9%	183.206	2.979	3,9%	-1,0%
Вкупно приходи:	5.445.012	88.544	100%	4.734.691	76.995	100%	
Поделба на расходите	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	Износ 000 мкд	Износ 000 евра	% учество	% промена
Исправка на вредноста на Финансиските средства	(896.374)	(14.576)	25%	(1.125.755)	(18.306)	32,3%	-7,4%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средста	0	0	0,0%	(189)	(3)	0,0%	0,0%
Трошоци за вработените	(1.121.152)	(18.232)	31,2%	(982.892)	(15.983)	28,2%	3,0%
Амортизација	(294.479)	(4.789)	8,2%	(287.802)	(4.680)	8,3%	3,1%
Останати расходи од дејноста	(1.083.384)	(17.617)	30,2%	(970.094)	(15.775)	27,8%	2,3%
Данок на добивка	(196.526)	(3.196)	5,5%	(117.975)	(1.918)	3,4%	2,1%
Вкупно расходи:	(3.591.915)	(58.410)	100%	(3.484.707)	(56.667)	100%	

Нето приходи од камата

Нето приходите од камата во 2024 година изнесуваат 4.198.977 илјади денари, односно 68.2 милиони евра. Во однос на 2023 година нето каматниот приход бележи зголемување од 18,2%.

Вкупните приходи од камата за 2024 година изнесуваат 5.276.878 илјади денари (85.8 милиони евра), односно зголемување во однос на 2023 година од 22,1%.

Вкупните расходи од камата за 2024 година изнесуваат 1.077.901 илјади денари (17.5 милиони евра), односно зголемување во однос на 2023 година од 39,9%.

Во структурата на приходите од камати, најголемо учество имаат:

- Приходите од камата за кредити на и побарувања од комитенти во износ од 4.406.257 илјади денари (71.6 милиони евра);

- Приходи од камата од вложувања во хартии од вредност во износ од 555.152 илјади денари (9.0 милиони евра);
- Приходи од камата на парични средства и парични еквиваленти во износ од 242.781 илјади денари (3.9 милиони евра);
- Наплатена нефункционална камата (на нето основа) износ од 72.688 илјади денари (1.182 илјада евра);

Во структурата на расходите од камата, најголемо е учеството на:

- Расходи за камата по депозити на комитенти во износ од 950.791 илјади денари (15.5 милиони евра);
- Расходи за камата за обврски по кредити (позајмици, кредитни линии) во износ од 106.062 илјади денари (1.7 милиони евра)
- Расходи за камата на депозити на банки во износ од 21.048 илјади денари (342 илјади евра);

Согласно секторската анализа на приходите од камата, најголемо е учеството на нефинансиски друштва 49,10%, население 34,32%, држава 10%, банки 4,60%, исправката на нефункционална камата 1,38%, нерезиденти 0,60% и остатокот од 0,00% отпаѓа на останати финансиски друштва (небанкарски).

На страната на расходите од камата, согласно секторската анализа, најголемо е учеството на население 44,37%, нефинансиски друштва 28,35%, останати финансиски друштва (небанкарски) 13,81%, банки 8,31%, нерезиденти 4,1%, непрофитни институции кои им служат на домаќинства 1,02% и држава 0,00%.

Нето приходи од надоместоци и провизии

Нето приходите од провизија на крајот од 2024 изнесуваат 856.966 илјади денари односно 13.9 милиони евра. Годишниот нето приход од провизија во 2024 е поголем од нето приходот за 2023 поради зголемување на бројот и сумата на трансакции во 2024 година.

Вкупните приходи од провизии и надоместоци за 2024 година изнесуваат 1.809.465 денари (29.4 милиони евра), додека вкупните расходи од провизии изнесуваат 952.499 илјади денари (15.4 милиони евра).

Во структурата на Вкупните приходи од провизија, најголемо учество имаат провизиите од платен промет во земјата и странство во износ од 545.684 илјади денари (8.8 милиони евра), провизии за трансакции на ПОС терминали во износ од 491.776 илјади денари (7.9 милиони евра), активностите поврзани со кредитирање на безготовински кредити (акредитиви и гаранции) во износ од 146.936 илјади денари (2.3 милиони евра), приходи од кредитирање во износ од 107.107 илјади денари (1.7 милиони евра), провизии од картично работење во износ од 88.681 илјади денари (1.4 милиони евра), работење со Пошта во износ од 63.426 илјади денари (1 милион евра), MASTER надомест во износ од 66.575 илјади денари (1.1 милион евра), провизии за трансакции на електронско банкарство во износ од 74.275 илјади денари (1.2 милион евра), приходи од осигурување во износ од 85.888 илјади денари (1.3 милион евра), провизии за трансакции на АТМ во износ од 93.138 илјади денари (1.5 милион евра), трезорско работење во износ од 29.468 илјади денари (479 илјади евра), VISA надомест во износ од 13.126 илјади денари (213 илјади евра), комисиjsки и доверителски активности во износ од 2.403 илјади денари (39 илјади евра) и други провизии и надоместоци во износ од 904 илјади денари (15 илјади евра).

Во структурата на расходите од провизии и надоместоци, најголемо е учеството на трошоци и провизии за ВИСА И МАСТЕР во износ од 768.222 илјади денари (12.4 милиони евра) и платен промет во земјата и странство во износ од 154.913 илјади денари (2.5 милиони евра).

Согласно секторската анализа на приходите од провизии, најголемо е учеството на нефинансиски друштва 66,32%, население 21,19%, нерезиденти 9,13%, банки 2,7%, останати финансиски друштва 0,5 % и остатокот од 0,2% отпаѓа на непрофитни институции кои им служат на домаќинства и држава.

На страната на расходите од провизии и надоместоци, согласно секторската анализа, најголемо е учеството на нерезиденти 87,30%, банки 6,45%, останати финансиски друштва (небанкарски) 4,1% и остатокот од 2,15% отпаѓа на нефинансиски друштва.

Нето приходи од тргување

Во 2024 позицијата нето приходи од тргување бележи загуба од 957 илјади денари (15.5 илјади евра). Овие расходи се однесуваат на загуба од промените на објективната вредност од тргување со деривативи (forward/swap).

Курсни разлики

Во 2024 година добивката од курсни разлики изнесуваше 231.179 илјади денари (3.7 милиони евра). Предмет на пресметување на курсни разлики се сите средства и обврски евидентирани во странска валута, како и средствата и обврските искажани во денари со девизна клаузула.

Останати приходи

Останатите приходи изнесуваат 158.847 илјади денари, односно 2.5 милиони евра. Тоа главно се должи на:

- Капитална добивка од продажбата на недвижности и опрема, како и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања во износ од 22.013 илјади денари (358 илјади евра);
- Наплатени претходно отпишани побарувања во износ од 73.756 илјади денари (1.19 илјади евра);
- Виза/Мастер кард кампањи во износ од 42.825 илјади денари (696 илјади евра);
- Останати приходи во износ од 3.375 илјади денари (55 илјади евра).
- Приход од транспорт на пари во износ од 5.578 илјади денари (90 илјади евра);
- Приход од Македонско Кредитно Биро во износ од 3.375 илјади денари (55 илјади евра);

Оперативни трошоци

Вкупните оперативни трошоци во 2024 година во износ од 2.499.015 илјади денари (40.6 милиони евра) и вклучуваат:

- Трошоци за вработените во износ од 1.121.152 илјади денари (18.232 илјади евра);
- Останати расходи од дејноста во износ од 1.083.384 илјади денари (17.617 илјади евра); и
- Амортизација во износ од 294.479 илјади денари (4.789 илјади евра).

Во однос на минатата година, оперативните расходи се поголеми за 33,3%.

Трошоците за плати и надоместоци на вработените претставуваат 45% од вкупните оперативни трошоци (во 2023 година учеството е 44% од вкупните оперативни трошоци).

Во групата останати расходи од дејноста, најголемо учество имаат трошоците за материјали и услуги 39,2%, административни и трошоци за маркетинг 15,8%, резервирања за пензиските и за други користи за вработените 7,5%, на нето-основа трошоци за кирии 9,2%, премиите за осигурување на депозити 8,6%, премии за осигурување на имотот и на вработените 5,8% и останати 1,2%.

Вкупните оперативни трошоци во однос на вкупните нето приходи (Cost income ratio) изнесуваат 45,9%.

8. Политика на управување со ризикот

Како развојно ориентирана банка која се води од принципите за грижа за своите клиенти и понуда на висококвалитетни, ефикасни и дигитално ориентирани услуги, во извршувањето на своите деловни активности Банката е изложена на различни ризици од финансиски карактер. Клучна цел на управувањето со ризиците во Банката е сеопфатно управување, проценка и следење на ризиците во рамките на Банката. Со цел да се подобри сеопфатниот пристап за управување со ризици, дефиниран е одржлив профил на ризик, воспоставена е соодветна организиска структура, додека работните процедури, моделите и алатките за управување со ризици постојано се ревидираат и надградуваат. Банката се фокусира на развојните активности, знаењето и компетенциите на управувањето со ризиците и кон континуираното надградување на културата на ризик и свесност во целата организација.

Во рамките на управување со ризиците на кои е изложена банката, се применуваат техники за идентификување и анализа на ризиците и соодветно преземање на мерки за елиминирање или ублажување на ризиците на кои е изложена банката. Банката преку техниките на управување со ризици, прави соодветна рамнотежа меѓу ризикот и бенефитите со цел да обезбеди минимизација на потенцијалното негативно влијание врз солветноста, ликвидноста и/или профитабилноста на Банката.

Целта на политиките за управување со ризици е да ги идентификуваат и анализираат ризиците на кои е изложена Банката, да воспостават соодветни лимити и контроли на ризикот, и да ги следат ризиците преку сигурен и современ информациски систем.

Банката редовно ги ревидира политиките за управување со ризиците во согласност со пазарните услови, производите, измените во локалната регулатива и најдобрата практика.

Банката воспоставува организациска структура со точно дефинирани надлежности и линии на одговорност, соработка и размена на информации при управувањето со ризиците и јасно дефинирани одговорности на лицата и организациските единици надлежни за управување со ризиците и организациските единици за преземање на ризиците.

Управувањето со ризиците на стратешко ниво се остварува од страна на членовите на Надзорниот Одбор, Одборот за управување со ризици и Управниот Одбор на Банката.

Од аспект на управувањето со ризици, системот на управување со ризици во банката се базира на 3 линискиот одбранбен модел со цел дефинирање на тоа кој го поседува и управува ризикот, кој го надгледува и контролира ризикот и последно, кој врши независна оценка на овој систем. Па така 3^{те} нивоа се следниве:

1 ниво	сопственици на бизнис процесите	секојдневно се среќаваат со ризиците и управуваат со нив во согласност со политиките и процедурите
2 ниво	управување со ризици	врши идентификување на ризиците, ја обезбедува рамката за управување со ризиците, известува за изложеноста на ризикот и врши обука за процесите поврзани со управувањето со ризиците
	усогласеност со прописи	врши следење на почитувањето на прописите коишто се однесуваат на работењето на банката, известување за утврдените неусогласености со регулативата и преземените активности за нивно надминување, обука на вработените за начинот на примена на соодветните прописи во нивното секојдневно работење

	внатрешна контрола	континуирано подобрување на компонентите на системот на интерни контроли и предлагање на измени, континуиран мониторинг на имплементацијата на интерни контролни активности во процесите, контрола на критичните операции
3 ниво	внатрешна ревизија	независна оценка на ефективност на првите две нивоа, независно известување до Надзорниот одбор и Одборот за ревизија

Активностите кои што се преземаат на секое ниво се во согласност со политиките одобрени од страна на Надзорниот одбор како и плановите за работа на поединечните организациони делови вклучени во поединечните нивоа.

Согласно законската регулатива, Банката во системот за управување со ризици ги опфаќа најмалку следниве видови ризици:

- Кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земја и ризикот на другата договорна страна;
- Ризик од концентрација на изложеноста на банката;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Пазарен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности;
- Оперативен ризик;
- Ризик од несоодветност на информативните системи;
- Правен ризик;
- Стратегиски ризик
- Репутациски ризик
- Ризик од судир на интереси;
- Ризик од воведување на нов производ, активност или систем;
- Ризик од користење на услуги од надворешни лица;
- Ризик од неусогласеност на работењето на Банката со прописите;
- Интерно утврдување и проценка на потребната адекватност на капиталот.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик од загуба за Банката поради неможноста клиентот да ги измирува своите обврски спрема неа во договорениот износ и/или во договорените рокови.

Политиките и процедурите за управување со кредитниот ризик се сеопфатни, односно го опфаќаат процесот од одредување на стратегијата (планот) за кредитирање, одобрувањето на кредитите, кредитната администрација, мерење на кредитниот ризик, управување со проблематичните кредити.

Врз основа на одлуката од Надзорниот Одбор на Банката со број 02-8220/1 од 08.06.2012 година, како и врз основа на записникот за седницата на Надзорниот Одбор на Банката, донесена е и одлука за прифаќање на модулот за финансиска анализа на КДР, Предлог (Онерге), Формуларот за Известување за Кредитен Лимит и Рокот за Ревизија на Кредитен Лимит (TEBLIĜ). Со одлуката на Надзорниот Одбор на Банката со број 02-651/1 од 11.01.2018 година, како и врз основа на записникот за седницата на Надзорниот Одбор на Банката донесена е и одлука за прифаќање на модулот за финансиска анализа Микро КДР. Со истите се врши подобрување на кредитниот процес во делот на кредитната анализа, одлучувањето по кредитите и управувањето со кредитниот процес.

Исто така, значен дел од кредитниот процес е признавањето и мерењето на кредитните загуби за што Банката одредува методологија за класификација на активните билансни и вонбилансни ставки според степенот на ризичност. При тоа Банката ги има предвид следните критериуми:

- Кредитната способност на клиентот, врз основа на финансиските извештаи за правни лица и примањата за физички лица;

- Историските и тековните перформанси на клиентот и уредноста во измирувањето на обврските од страна на клиентот, интерно во Банката;
- Историските и тековните перформанси на клиентот и уредноста во измирувањето на обврските од страна на клиентот, на ниво на Банкарскиот сектор;
- Типот и квалитетот на обезбедувањето.

Ризичната категорија се определува и проверува на месечно ниво, согласно поставениот процес за класификација и оштетувања на побарувањата. Како дел од следењето на кредитното портфолио се прават извештаи за изложеноста по ризични категории, се следи усогласеноста со интерните лимити за изложеност по дејности, кредитни производи, по градови, изложеноста на ризик на земја, и се анализира секое вложување на квалитетот на портфолиото. Банката редовно врши стрес-тестирање на кредитниот ризик со користење на различни претпоставки заради оцена на влијанието на еден или повеќе внатрешни или надворешни фактори на ризик.

Банката воспоставува систем за следење и управување со проблематичните кредити. За таа цел одредува критериуми и индикатори за постоење на проблематични кредити и правила за справување со проблематичните кредити.

Согласно интерно поставените лимити, нефункционалните кредити не треба да надминуваат 5% од вкупните кредити. Со состојба на 31.12.2024 година учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити на Банката е 2,96%, (2023: 2,12%).

Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како потенцијална загуба која се јавува како последица од промените на вредноста на средствата и обврските или приходите кои се под влијание на промените на пазарните услови како што се пазарните цени односно каматните стапки, девизните курсеви и средства.

Банката воспоставува политики и процедури за управување со пазарниот ризик кои одговараат на природата, големината и сложеноста на финансиските активности кои ги врши. Банката ја следи изложеноста на пазарниот ризик според видот на трансакциите, организациските делови, видот на финансискиот инструмент, како и од аспект на почитувањето на утврдените законски и интерни лимити.

За правилно управување и контрола на пазарниот ризик неопходно е негово точно и навремено мерење. Банката врши оценка на загубите кои би настанале при нормални пазарни услови и загубите кои би настанале при вонредни услови.

Добиените резултати од мерењето на пазарните ризици се користат за одредување на нивното влијание врз висината на сопствените средства и финансискиот резултат.

Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризик банката да не може да обезбеди доволно средства за намирување на своите обврски во моментот на нивното достасување, или истите да ги намири со многу повисоки трошоци.

Ликвидносниот ризик може да се појави на страната на изворите на финансирање (ризик од финансирање) и на страна на ликвидната актива (пазарен ликвидносен ризик). Ризикот од финансирање претставува ризик Банката да не може да ги подмири барањата на депонентите за одлив на депозити, при што е принудена да обезбеди потребните средства со повисоки трошоци. Според тоа, следењето на изворите на финансирање е многу значајно за Банката. Најзначаен извор на финансирање за Банката е депозитната база на клиентите; дополнително Банката може да обезбеди ликвидност на меѓубанкарскиот пазар или директно од НБРСМ. Пазарниот ликвидносен ризик е поврзан со пазарната вредност на ставките кои се дел од ликвидната актива на Банката.

Овој ризик се јавува во услови на значајно намалување на пазарната вредност на одреден финансиски инструмент, при што Банката нема да има доволно ликвидни средства за да ги подмири своите ликвидносни потреби.

Банката настојува да одржува адекватна ликвидносна позиција, односно да одржува соодветно ниво на ликвидни средства и стабилни извори на финансирање во секој момент, со цел да ја поддржи деловната стратегија и активностите на Банката.

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира идентификување, мерење, следење и контрола на приливите и одливите на сите видови на средства и извори на средства.

За идентификување и мерење на ликвидносниот ризик, Банката во интерните политики и процедури воспоставува различни пресметковни и аналитички методи во кои се употребуваат индикатори со цел рано предупредување доколку постои можност за настанување на проблем со ликвидноста. Утврдените индикатори се одржуваат на одредено ниво во согласност со утврдените предупредувачки нивоа или коефициенти кои редовно се ревидираат и доколку е потребно се ажурираат.

Следењето на индикаторите се спроведува на дневна, месечна, квартална и годишна основа преку соодветни законски и интерни извештаи. Исто така за следење на ликвидносниот ризик се подготвуваат проекции на очекуваните парични текови (приливи и одливи), како и останатите законски и интерно пропишани методи за следење на изложеноста на ликвидносен ризик.

Во рамките на управувањето со ликвидносниот ризик, Банката донесува План за управување во вонредни услови и врши редовно стрес тестирање на изложеноста на ликвидносен ризик со примена на сценарија со различен интензитет. Целта на Планот е да ги заштити депонентите, кредиторите и акционерите на Банката и да воспостави насоки и упатства за идентификување и управување со можните сериозни ликвидносни проблеми. Овој План треба да се ревидира најмалку еднаш годишно.

Целокупната оценка на ликвидносната позиција на Банката се спроведува во рамките на ПИЛ процесот, на годишна основа. Целта на ПИЛ е да го одрази ликвидносниот профил на ризичност на Банката, преку користење на различни пристапи за следење и управување со овој ризик и да ги информира релевантните органи на одлучување во Банката за проценетите моментални и потенцијални ризици на кои Банката е изложена или може да биде изложена.

Клучната цел е да се презентира целокупната адекватност на ликвидноста на Банката. ПИЛ треба да обезбеди:

- Идентификување, мерење или оценка на материјалните ризици;
- Адекватно ниво ликвидност во однос на прифатливото ниво на Апетит на ризик и ризичниот профил на Банката, со утврдување на целокупната интерна ликвидност, преку утврдување на вкупниот интерен капитал за покривање на ризиците, односно на интерната ликвидност;
- Натамошно унапредување на системот за управување со ризиците.

ПИЛ резултатите се користат како инпут во процесот на одлучување.

Ризик од промена на каматни стапки

Ризикот од промена на каматните стапки се дефинира како можност од неповолно влијание врз нето каматниот приход и вредноста на активата и/или пасивата, предизвикана од промената на нивото на каматните стапки. Банката управувањето со овој ризик воглавно го насочува кон портфолиото на банкарски активности.

Банката има јасно дефинирани политики и процедури за следење, лимитирање и контрола на ризикот од промена на каматните стапки што вклучува и редовно вршење на стрес тестирање.

Промените во опкружувањето во кое работи Банката, како и влијанијата од финансиските случувања пошироко, имаат соодветна рефлексија врз каматната политика којашто Банката ја креира и води. Со примената на политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се создаваат можности и услови за брзо приспособување кон настанатите промени предизвикани од промена на каматните стапки во опкружувањето и пошироко, а кои промени може да имаат влијание врз работењето на Банката.

Валутен ризик

Валутниот ризик претставува ризик од потенцијални загуби кои можат да настанат поради неповолните движења односно промени во меѓувалутните курсеви на странските валути и македонскиот денар и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на странските валути.

Банката воспоставува систем за управување со валутниот ризик и редовно врши следење, прилагодување и унапредување на процесите поврзани со валутниот ризик на начин кој ќе биде соодветен на обемот, видот и комплексноста на активностите во девизи и денари со девизна клаузула кои ги врши или планира да ги врши. Со цел оценување на потенцијалната слабост во невообичаени и стресни услови кои можат да бидат резултат на внатрешни или надворешни причини, Банката редовно врши стретирање на изложеноста на валутен ризик.

Банката воспоставува лимити на нејзината изложеност на валутен ризик за да се осигура дека преку нивното редовно следење нема да го надмине нивото на прифатлив ризик. Во одредени моменти при актуелни или очекувани движења кои ги диктира пазарот, Банката може времено да ги ограничи/стомира своите активности во определена валута со цел избегнување на можниот негативен ефект врз билансите.

Стратегиски ризик

Стратегискиот ризик е ризик од загуба односно ризик врз добивката или сопствените средства на Банката којашто произлегува од промените во деловното опкружување, негативни деловни одлуки, несоодветна имплементација на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното опкружување, како и несоодветно спроведување на развојниот план и деловната политика.

Банката внимателно го формулира севкупниот финансиски план (буџетот) на Банката, додека должност на секоја организациона единица е да воспостави месечен, квартален или годишен деловен план и буџет конзистентен со севкупниот развоен план и деловната политика (стратегискиот план) и финансиски план (буџетот), со цел тие преку органите на управување и соодветна внатрешна инфраструктура да бидат ефективно имплементирани. Внатрешната инфраструктура вклучува јасна разбирлива организациска структура, квалификувана работна сила, значаен процес на буџетирање, ефективен и благовремен менаџмент информациски систем и системи за следење и контрола кои ги исполнуваат бизнис целите и ефикасно управуваат со работата во Банката. Планирањето на капиталните потреби, поради соодветно спроведување на стратешките одлуки е важен сегмент во процесот на стратешко планирање. Правилното капитално планирање и овозможува на Банката да се осигури дека ризиците се соодветно покриени со доволно капитал, и да и овозможи на Банката остварување на своите долгорочни цели и континуитет на своите планирани активности, развој и очекуван раст. Банката има воспоставено ефикасен систем за управување со ризици во целокупната рамка за управување со ризици и претставува клучна алатка за здраво управување со ризиците во целата Банка. Основна цел на рамката е усогласување на стратешките деловни цели со ризиците и финансиските цели дефинирани во горенаведените документи и политики.

Банката поставува цели кои се конзистентни со нејзиниот капацитетот на Банката, нејзиниот потенцијал, пазарното учество и конкурентското опкружување.

Банката во определена динамика ќе ги проценува вистинските перформанси наспроти развојниот план и деловната политика (стратегискиот план) со цел да ги надгледува и прилагоди нејзините деловни планови соодветно и конзистентно со промените.

Репутациски ризик

Репутацискиот ризик е дефиниран како ризик врз добивката или сопствените средства односно ризик од загуба на банката кој произлегува од недоволните согледувања за банката од страна на дел од клиентите, договорните страни, доверителите, акционерите, инвеститорите и супервизорските органи.

Управувањето со репутациониот ризик на Банката се фокусира и покрива бројни важни области од нејзиното работење, како што се: усогласеност со регулативата, корпоративно управување, спречување перење пари, управување со човечки ресурси, фискална транспарентност, внатрешни контроли и процедури, следење на спречување од измама и контроли за откривање, надворешна комуникација, комисија за поплаки на клиенти и сл. За следење на репутациониот ризик, Банката има воспоставено работна група за управување со репутациониот ризик. Членовите на работната група се назначуваат со одлука на Управниот одбор на Банката. Учеството на Дирекцијата за управување со ризици во Групата за управување со репутациониот ризик е со цел објективност, следење и координација на активностите. Чекорите кои групата ги превзема, се следните:

- Ревидирање на постојните политики и процедури за соодветната област;
- подготовка/ажурирање на документацијата ако истата не постои или е незадоволителна;
- Разгледување на репутационите ризици на кои е изложена Банката, како и мерките кои би можеле да се превземат со цел намалување на истите;
- Подготовка/доставување на гап анализа/акциски план до Одборот за управување со ризици доколку постои потреба;
- Врз основа на заклучок на Одборот за управување со ризици, координација на имплементацијата на акцискиот план;
- Периодично информирање на Одборот за управување со ризици во однос на имплементацијата.

За следењето и управувањето со нивоата на репутациониот ризик во Банката, предвидени се три нивоа на активности на организациските единици односно други органи во Банката и хиерархија на менаџментот на Банката кои што ќе бидат инволвирани во зависност од ескалацијата на настаните од овој вид ризик. Како дел од системот за управување со репутациониот ризик дефиниран е процес на ескалација при идентификација на определено ниво на репутациониот ризик. Со цел да ја зачува својата репутација Банката развива и одржува систем за управување со репутациониот ризик кој е составен од интерни процедури и соодветна организациона структура.

Оперативен ризик

Ризикот од загуба поради несоодветни или слаби внатрешни процеси, несоодветни лица и несоодветни или слаби системи во банката и надворешни настани претставува оперативен ризик за Банката. Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, ризикот од несоодветноста на информативните системи и други оперативни ризици.

Заради минимизирање и контрола на оперативниот ризик во своето работење, Банката изготвува правила и процедури за работа во секој сектор или дирекција, а секој вработен во банката без разлика на нивото на одговорност кое го има, должен е да ги спроведува истите во своето работење.

Банката воспоставува систем за управување со оперативниот ризик кој ги опфаќа сите материјални настани кои што претставуваат изложеност на Банката на оперативен ризик. Таа го идентификува оперативниот ризик својствен за сите видови на трансакции, активности, процеси, производи и системи. Исто така прави проценка на овој ризик при воведувањето на нови производи или процеси.

Мерењето на оперативниот ризик подразбира проценка на веројатноста да се случи непосакуван настан и трошокот кој ќе го предизвика тој настан.

Идентификувањето на оперативниот ризик претставува препознавање на настаните кои можат да бидат потенцијален извор на оперативен ризик.

Следењето на оперативниот ризик е континуиран и интегриран процес кој подразбира активно учество на сите вработени, интегрирана интерна и екстерна контрола, периодично оценување и редовно известување.

При мерењето на изложеноста на оперативен ризик, Банката ги користи следниве алатки:

- Воспоставување на интерна база на податоци за оперативни ризици
- Следење на исполнувањето на лимитите утврдени во Апетитот за ризик на Банката
- Следење на клучни ризични индикатори (КРИ)
- Оценка на изложеноста на оперативните ризици преку метод на сопствена оценка на ризикот
- Оценка на изложеноста на оперативните ризици преку метод на сценарио анализа

Банката воспоставува план за непрекинатост во работењето и план за вонредни услови. Планот за непрекинатост во работењето има за цел да овозможи расположливост на помошните капацитети наменети за вонредни ситуации во најкраток можен рок. Планот за вонредни услови е составен дел на планот за непрекинатост во работењето и ги дефинира техничките и организациските мерки и активности за повторно воспоставување, односно продолжување на работењето и минимизирање на последиците од деловниот прекин, односно од нарушувањето на условите за работа. Планот за непрекинатост во работењето редовно се тестира на годишна основа, за што по потреба се ажурираат актите каде што се дефинирани техничките и организациските мерки за повторното воспоставување односно продолжување на функционирањето на деловните процеси.

Интерно утврдување и оценка на потребната адекватност на капиталот

Банката одржува адекватно ниво на сопствени средства, што овозможува постојаност во исполнувањето на обврските, односно солветност.

Стапката на адекватност на капиталот претставува однос помеѓу сопствените средства на банката и ризично пондерираната актива. Согласно законската регулатива, Банката пресметува ризично пондерирана актива за изложноста на Банката на кредитен ризик, ризично пондерирана актива за изложноста на Банката на валутен ризик, ризично пондерирана актива за изложноста на Банката на оперативен ризик и ризично пондерирана актива за изложноста на Банката на останати ризици.

Банката воспоставува систем за утврдување на интерниот капитал за покривање поединечните ризици преку:

- Идентификување, мерење или оценка на материјалните ризици;
- Задоволително ниво на капитал во однос на севкупниот профил на ризичност на Банката;
- Негова вклученост во системот за управување со ризици, како и понатамошно унапредување на тој систем.

Банката врши анализа на тековните и идните потреби од сопствени средства најмалку еднаш годишно и при секоја значајна промена на профилот на ризичност. При тоа тековните и идните потреби од сопствени средства треба да се најмалку на нивото утврдено согласно методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот пропишана од НБРСМ.

Согласно Методологијата на НБРСМ, сопствените средства на Банката на 31.12.2024 година изнесуваат 17.895.019 илјади денари, а стапката на адекватност на капиталот со 31.12.2024 година изнесува 18,94%.

9. Информатичка технологија

Во текот на 2024 Банката продолжи со унапредување на своите информациски системи од аспект на подобрена функционалност, оптимизација и контрола на доверливоста, интегритетот и расположливоста на истите.

Значајни проекти поврзани со информатичката технологија а кои вклучија и многубројни ресурси во Банката се:

- Надградба на Системот за Електронско банкарство (WEB и мобилна апликација) за физички и правни лица;
- Воведување на нови дигитални функционланости на Електронско банкарство (WEB и мобилна апликација), за зголемување на лимити на кредитни картички и дозволено пречекорување.
- Проект за редизајн на електронско и мобилно банкарство за физички и за правни лица
- Проект Google Pay во електронско и мобилно банкарство за физички лица
- Проект Visa Direct во електронско и мобилно банкарство за физички лица
- Воведување на извештај за надоместоци во електронско и мобилно банкарство за физички лица
- Проект за дигитално потпишување на документи и електронска архива
- Проект за onboarding за нови клиенти преку систем за дигитална идентификација на клиент – eID,
- Проект за имплементација на систем за усогласување со PSD2 стандардот односно Open Banking
- Проект за имплементација на АПИ конектори во ECA и дигиталните процеси во Банката
- Проект за нов начин на девизни/плаќања во xml формат MT101 преку SWIFT (FileAct)
- Проект за мандаторни измени од SWIFT, промена на тип на пораки MT/MX
- Имплементација на нов модул во Treasury за Хартии од вредност
- Автоматизација на нотификации за девизни трансакции
- Проект за брокерско работење
- Автоматика во Платен Промет за Налози од други модули
- Автоматика во Платен Промет за Налози кои немаат средства
- Автоматика во Платен промет за КИБС налози
- Функционланост за провизија по налог во Платен промет
- Оптимизација на процесот за провизија за водење на платежна сметка во Платен промет
- Законска промена на извештај за платежна статистика кон НБРСМ
- Проект за смарт сефови за депонирање на готовина
- Проект за автоматизирани сефови
- Воведување на фактури за наплата на провизија на граѓански сефови
- Автоматизација на процес на пресметка на провизија за одржување на платежна сметка за физички лица
- Проект автоматско архивирање кредити
- Имплементација на одлука за кредитен ризик
- Имплементација на одлука за макропрудентни показатели
- Автоматски обработки втора фаза за кредитно депозитно работење
- Проект со Mastercard Breeze personalization кампања за платежни картички
- Проект за web portal за приказ на извештаите за надоместоци (законска обврска) и друга документација за клиентите
- Проект за известувања до клиенти за неажурирани податоци во Банката преку Live платформа
- Имплементација на нов модул за Основни средства
- Проект за ново софтверско решение за предообрување на “Брзи овердрафти”
- Надоградба на апликација за ATM записници со пописи за банкомати
- Надоградба на апликација за Конфирмации со дигитално потпишување и испраќање по електронска пошта.
- Воведување на повеќе sharepoint листи побарани од Дирекциите за поголема прегледност и ефикасност на процесите
- Проект ИСИДОРА – Тестирање на иницијалниот сет на извештаи и XML пакети.
- Имплементација на финален дата сет за проектот Alm Risk Turk.
- RWA проект.
- Имплементација на нова околина за EPMAC.
- Имплементација на нова околина за МИС и ФТП системите.

- Проект за имплементација на БИ2 и БАСЕЛ2.
- Проект за одредување на перформанси по вработен согласно дата модел на Halk Турција.
- Имплементација на дополнителни дата сетови за потребите на ЕСА проектот.
- Проект за Early Warning System (EWS)-креирање на целосно функционално решение.
- Проект за креирање на картон за резервации.
- Имплементација на решение за следење на наплата на клиенти за Одделението за мониторинг на кредити.
- Имплементација на решение за процесот на проектно финансирање.
- Имплементација на нови репорти на АТМ.
- Имплементација на ISO8583 стандардот за ПОС терминали на Макпетрол.
- Проект за мандаторни интеграции со ВИСА и МАСТЕР.
- Имплементација на нов продукт World Debit.
- Имплементација на нов продукт e-cash за студенти.
- Поставување на решение за Quarterly Mastercard Report.
- Проект за SoftPOS.
- Проект за затворање на неактивни партии во ЦМС.
- Проект за архивирање на промет во ЦМС.
- Проект за АМЛ –блокирање на картички за неажурирани податоци на клиентите.
- Миграција на CORE banking базите на нови сервери
- Имплементација и миграција на нов систем за складирање на податоци Hitachi HDS VSP 5600
- Архивирање и оптимизација на АМЛ системот
- Инсталација и миграција на Collateral management системот на нови сервери
- Надградба на стариот систем за издавање на интерни сертификати
- Имплементација на нов начин на автентификација на системите во банката со групно менаџирани сервисни кориснички сметки
- Имплементација на мулти-факторска автентификација на критичните системи во Банката
- Имплементација на софтверот за менаџирање на асетите во банката, Manage Engine
- Имплементација на Ekran, софтвер за снимање на сесии и мулти факторска автентификација
- Имплементација на jump сервери за поголема контрола и заштита на критичните системи во Банката
- Надградба на сите огнени ѕидови (firewall) на верзија R81.10
- Надградба на конекциите со Visa и MasterCard (VFG и SMC) на посигурна верзија
- Надградба на системот за мрежна контрола (ISE) на верзија 3.2
- Надградба на switch-овите во дата центарот и филијатите на повисока верзија
- Имплементација на систем Smart Safe – паметни сефови со Лукоил
- Имплементација на систем за Ревизија
- Имплементација на систем за GDPR
- Надградба на сите Windows компјутери во Halkbank домаинот на минимална верзија Windows 11 23H2
- Надградба на сите Windows компјутери во Halkbank домаинот на минимална верзија Windows 11 23H2
- Надградба на VMWare vCenter и ESXi хостови на нова верзија (Halkbank, Halkcard, DRL – 20 хостови)
- Надградба на SEP (Symantec Endpoint Protection) на нова верзија v14.3 RU9 во Halkbank и Halkcard домаинот
- Надградба на софтверот за заштита на податоци (backup), Backup Exec на верзија 24 (Halkbank, Halkcard, DRL)
- Надградба на софтверот за архивирање на податоци, Veritas Enterprise Vault на верзија 15.1

- Имплементација на сервисите за процесинг центарот за картично работење на секундарната локација на Банката
- Имплементација на LAPS (Local Administrator Password Solution) освен на серверите, и на останатите PC-а во Банката

Со цел усогласување на работата на центарот за процесирање на картички со барањата на картичните брендови, Банката спроведе ре-сертификација согласно стандардот Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS).

Политиката за информациска сигурност е основен документ на Системот за управување со информациска сигурност (СУИС) во Банката. Во Политиката е искажана посветеноста на Менаџментот на Банката за обезбедување доверливост, интегритет и расположливост на сите физички и електронски информациски средства со цел обезбедување на континуитет во работењето, заштита на клиентските податоци, конкурентска предност, ликвидност, профит, исполнување на правни, регулаторни и договорни обврски и репутација на Банката.

Во текот на 2024 година, Банката продолжи со воспоставениот начин на управување со информациска сигурност, како и со дополнувања на системот за информациска сигурност од аспект на:

- Изведување на Анализа на ИТ ризици согласно новата унапредена методологијата за анализа на ИТ ризици;
- Процедурални измени во делот на заштита на личните податоци;
- Изготвување и Усвојување на нови како и Усогласување на постоечки акти во однос на PCI DSS v 3.2 стандардот за информативна сигурност во делот на процесирање платежни картички како и имплементација на редовните проверки и контроли поврзани со истиот;
- Пенетрациско тестирање на околината за процесирање на картични трансакции;
- Пенетрациско тестирање на корпоративната и банкарската мрежа;
- Активности во врска со проектот за започнување на активности за брокерско работење
- Активности во проект за имплементација на новиот закон за платежни услуги и платни системи
- Промени и прилагодување на системот за управување со оперативни и сигурносни инциденти согласно барањата на НБРСМ
- Набавка на NDR систем
- Реализирање на Анализа за влијание врз процесите (BIA)

Во текот на 2024 година, информациските системи и капацитети на Банката беа подложени на следните ревизии и прегледи:

- Ревизорската куќа КПМГ во рамките на финансиската Ревизија изврши тестирање на генерални ИТ и сигурносни контроли;
- Дирекцијата за внатрешна Ревизија врши Ревизија на контроли на информациската сигурност како дел од нивните ревизорски ангажмани во бизнис секторите, SWIFT, SIEM, ramsonware, како и посебна внатрешна контрола според барањето на Законот за заштита на лични податоци;
- Интерни и екстерни контроли според барањата за усогласеност на мајката Банка;
- Дирекцијата за сигурност на информативни системи според воспоставените политики и процедури врши периодични прегледи на имплементираниите контроли низ деловните сектори на Банката, во соработка со Дирекцијата за информациски системи и техничка поддршка, Дирекцијата за усогласеност со прописи и СППиФТ и други поврзани бизнис сектори во зависност од областа која се прегледува;
- Ревизија за усогласеност со PCI DSS 3.2.1 стандардот;

Банката има воспоставен процес за управување со инциденти од информациска сигурност и одржува база на записи за сите пријавени настани и инциденти.

10. Маркетинг активности

1.1 Градење и унапредување на корпоративен бренд и корпоративна општествена одговорност

- Промоција и развој на брендот;
- Промовирање на ХалкЕко која има за цел заштита на животната средина;
- Промовирање на Детско штедење со караван на настани во текот на Октомври во месецот на штедење и изработка на Буквар;
- Заедничка кампања со Mastercard за кревање на свеста за значењето на животната средина и нашата посветеност за заштита на природата преку нашите секојдневни заложби и проектите реализирани под капата на ХалкЕко платформата;
- Поддршка на ракометна федерација;
- Пакетче училиштен прибор и Бонтон за деца со слончето Халки за топло добредојде на над 3.000 првачиња низ 50 училишта низ целата држава;
- Создавање на видео серијал насловен како „Идолите на Халки“ преку кој се раскажуваат приказни за деца кои имаат дарба, таленти и хобија на кои се целосно посветени и кои треба да бидат инспирација во општеството;
- Спроведување на кампања „Да ги слушнеме и гушнеме“ која има за цел да ја подигне свеста за вредноста и искуството кое го имаат повозрасните генерации и поттикнување на нивно ширење и споделување со помладите генерации со цел негување на вистинските вредности;
- По повод Новогодишните празници, креирање на корпоративен материјал, со посебен осврт кон македонската уметност, традиција, археологија;
- Учество на семеен базаар организиран од страна на Меѓународно средно училиште Нова и промоција на актуелните производи на Банката;
- Поддршка на Ohrid Beach Film Festival;
- Поддршка на Галичник Филм Фестивал;
- Организација на спортски настан Халк Еко Скопје Трча;
- Организација на велосипедска трка Халк Вело Грин во Маврово;
- Поддршка на Фестивалот за детска илустрација - Литера;
- Поддршка на фестивал за музика Охридски Трубадури
- Поддршка на Филмски Фестивал Манаки
- Организација на хуманитарна изложба „Трајни Културни Вредности“;
- PR пласмани за поддршка на брендот;
- Интервјуа на менаџментот и на други вработени во банката;
- Користење на еко промотивни материјали;
- Брендинг на надворешни површини;
- Оддржување на социјални мрежи на банката;
- Оддржување на содржини на ВЕБ страна на банката;
- Навремено и соодветно информирање на јавноста преку медиуми;
- Ажурирање на блогот на веб страната на Банката за споделување на новости; корисни совети и текстови за правилно користење на услугите на Банката.
- Конференција за жени

1.2 Производни кампањи и промоции

- Промоција и развој на брендот Халки и детско штедење.
- Промоција и едукација за дигиталните канали на Банката и алтернативните начини за плаќање преку закуп на рекламен простор на таргетирани медиуми и пр текстови и интервјуа;
- Промоција на онлајн, промо и пролетен депозит на социјални мрежи и преку закуп на рекламен простор на интернет портали. Воедно промовирање на дел од производите и преку телевизиски медиуми, печатени медиуми, радио, пр текстови и слично;
- Промовирање на потрошувачки кредит преку закуп на рекламен простор на интернет портали, телевизиски и печатени медиуми, радио и пр текстови;
- Промоција на станбен кредит за преку дигитални и ООХ канали.
- Промоција на промо депозит како атрактивен производ со поволни каматни стапки во текот на месецот на штедење Октомври;
- Промоција на промо потрошувачки кредит
- Промоција на нова премиум картичка од брендот Мастеркард преку маркетинг кампањи.
- Истакнување на предностите на кредитните и дебитните картички на банката преку соодветни текстови пласирани на таргетирани медиуми;
- Промоција преку дигитални канали на услуга “Smart Cash” за бескартично повлекување готовина од банкомати преку електронско банкарство;
- Промоција на производ е-касичка за штедење;
- Промовирање на можноста за онлајн аплицирање за кредит, депозит и кредитни картички преку соодветна комуникација на социјалните мрежи на Банката, закуп на рекламен простор и пр текстови;
- Промотивни активности за пакет за млади на Банката.;
- Промовирање на услугата Гармин Пеј,
- Промовирање на услугата Smart Send за префрлување на средства на контакт од телефонски именик преку комуникација на социјални мрежи и едукативни текстови;
- Организирање на наградна игра за кредитни картички од брендот Mastercard, “Co HalkEZ до EXIT”;
- Промоција на електронското и мобилно банкарство на Банката, како и услугата за е-трговија преку социјални мрежи, едукативни текстови, закуп на рекламен простор на интернет портали.
- Промоција на бизнис пакет за жени преку маркетинг кампањи и преку настани.
- Промоција на стартап пакет преку маркетинг кампања и настани.
- Промоција на Мастеркард кредитните картички со подароци од giftcards.mk.

11. Контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, спречување перење пари и финансирање на тероризам

Дирекцијата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, спречување на перење на пари и финансирање на тероризам заклучно со Декември 2024 година се состои од 11 вработени лица.

Активностите на Дирекцијата во делот на спречување перење пари и финансирање тероризам го опфаќаат следното:

- Анализа на ризиците од перење на пари и финансирање на тероризам;

- Прибирање на сите невообичени/сомнителни трансакции доставени од разните организациони делови во Банката, анализирање на истите, подготвување на писмени извештаи и одлучување дали тие трансакции имаат карактеристики на сомнителна трансакција, односно дали истите да се пријават или не во Управата;
- Обезбедување на документација и информации за сите трансакции пријавени во Управата, како и за сите трансакции за кои било одлучено да не се пријават во Управата, вклучувајќи ги и причините за истото;
- Дава препораки за измени, ревидирање и унапредување на Програмата на Банката, преку оценка на нејзина усогласеност со регулативата;
- Известување на месечна основа до Управен одбор и Одборот за управување со ризици и на полугодишна основа до Надзорен одбор и Одборот за ревизија, со содржина согласно регулативата;
- Советување на органите на Банката за мерките кои што треба да се преземат заради почитување на прописите од областа на СППифТ, вклучувајќи и следење на сите измени и дополнување на прописите, како и во меѓународната регулатива;
- Организира обука за вработените за СППифТ;
- Изготвува годишен план за обука;
- Одржува редовни контакти со други органи и институции вклучени во процесот на СППифТ;
- Останати активности согласно Програмата и регулативата;

Активностите на Дирекцијата во делот на контрола на усогласеност со прописите го опфаќаат следното:

- Континуирано следење на измените и дополнувањата на прописите кои се однесуваат на работењето на Банката и навремено известување за истите до засегнатите организациони единици и Управниот одбор, со кратко објаснување и насоки за нејзина имплементација;
- Идентификување и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите;
- Оценка на потенцијалното влијание од промените во прописите врз работењето на Банката и врз опкружувањето во кое функционира Банката;
- Мислења и совети во врска со имплементацијата на регулативата до организационите единици и Управниот Одбор на Банката;
- Оценување на усогласеноста на новите производи, активности или системи во Банката со регулативата;
- Спроведување на обука и информирање на вработените;
- Вршење контрола на усогласеноста со прописите;
- Известување на месечна основа до Управен одбор и Одборот за управување со ризици и на полугодишна основа до Надзорен одбор и Одборот за ревизија;
- Останати активности согласно регулативата.

12. Дирекција за внатрешна ревизија

Како контролна функција согласно Законот за банките е воспоставена Дирекцијата за внатрешна ревизија. Таа како трето ниво на одбрана („third line of defence“) и помага на организацијата да ги оствари своите цели преку примена на систематски пристап за оценка и подобрување на ефективност на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес. Дирекцијата за внатрешна ревизија е независен организационен дел во рамките на Банката кој ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банките на Р. Северна Македонија и друга законска регулатива применлива во Р. Северна Македонија, Статутот на Банката, Принципите и Меѓународните стандарди на IIA за професионална пракса на внатрешната ревизија, Кодексот на Етика, Етички кодекс на банката, Кодексот на корпоративно управување и Политиката и интерните акти на ДВР.

ДВР во извршувањето на своите должности, е одговорна и функционално поставена пред Надзорниот одбор и Одборот за ревизија, а комуникација има освен со овие органи и со Управниот Одбор, средниот менаџмент, како и со вработените од организационите делови опфатени со ревизијата која се спроведува.

Дирекцијата за внатрешна ревизија работи согласно Годишен План за работа кој содржи планирани ревизии и други активности на ревизорите, како и планиран период на спроведување на секоја ревизија или друг вид на активност. До крајот на годината ДВР ги спроведе и исполни планираните ревизии и активности согласно Годишниот план за 2024 година.

Во текот на 2024 година согласно Годишниот план, Дирекцијата ги насочи своите активности кон:

- Комплетирање на ревизиите префрлени од 2023 година;
- Спроведување на ревизии планирани за 2024 година вклучително и ИТ ревизии и консултативни ангажмани на барање на Управниот одбор на банката
- Оцена на преземените активности на Банката за постапување по препораките од НБРСМ кои се дел од Акциски план доставен до НБРСМ;
- Проверка на статусот на имплементација на препораките од спроведени ревизии на Халк Банк Турција и надворешниот ревизор;
- Проверка на статусот на имплементација на зададени препораки од спроведените ревизии од Дирекцијата за внатрешна ревизија;
- Изработка на квартални извештаи за прв и трет квартал за 2024, Полугодишен извештај со 30.06.2024 и Годишен извештај за спроведените активности на ДВР во 2023г.;
- Ревидирање на интерните акти за работа на ДВР;
- Само процена на квалитетот на функцијата на внатрешна ревизија;
- Изработка на месечни извештаи за работењето на Дирекцијата во текот на 2024 г.;
- Како и други активности кои се во функција на подобро работење на Дирекцијата, како и на Банката во целина.

Во рамките на секоја од извршените поединечни ревизии, Дирекцијата вршеше оценка на:

- Оцена на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола;
- Оцена на спроведување на политиките и процедурите за управување со ризиците;
- Оцена на поставеноста на информативниот систем и оценка на адекватноста на имплементираните контроли во информациските системи во зависност од проценетиот ризик;
- Оцена на точноста и веродостојноста на трговските книги и финансиските извештаи;
- Проверка на точноста, веродостојноста и навременоста во известувањето во согласност со прописите;
- Следење на почитувањето на прописите, етичкиот кодекс, политиките и процедурите, вклучително и на Стандардот за управување со квалитет (ISO 9001);
- Оцена на системите за спречување на перење пари;
- Оцена на услугите што банката ги добива од кредитните посредници;
- Оцена на усогласеноста на начинот на спроведување на наградувањето во банката со правилата и критериумите пропишани во политиката за наградување;
- Проверка дали банкарските ресурси се користат ефикасно и дали се соодветно заштитени

Во текот на годината бројот и структурата на ревизорите во Дирекцијата се промени, со тоа што еден Ревизор е промовиран во Постар ревизор во март 2024, еден нововработен Постар ревизор во април 2024, еден прераспределен Помлад ревизор од Филијала Кисела Вода во јуни 2024, еден нововработен Ревизор во јули 2024, еден промовиран Постар ревизор во Специјалист ревизор во јули 2024 и еден прераспределен Помлад ревизор во друга Дирекција во јули 2024. Од средината на месец август, ВД Директорката на ДВР беше отсутна поради користење на породилно отсуство во периодот август 2024 - мај 2025 год. Во согласност со тоа, задачите и одговорностите на Дирекцијата се соодветно прераспределени за да се обезбеди непречено спроведување на Годишниот план на ДВР и функционирање на Дирекцијата.

Заклучно со 31.12.2024 година, Дирекцијата брои вкупно девет ревизори (двајца помлади ревизори, двајца ревизори, двајца постари ревизори, еден специјалист ревизор, еден ИТ ревизор и ВД Директор на Дирекцијата).

Во согласност со политиката на Банката за континуиран професионален развој на вработените, во текот на 2024 год. ревизорите од Дирекцијата посетуваа семинари/обуки од областа на ревизијата организирани од истакнати институции и здруженија во Р.Северна Македонија и странство. Овие вработени исто така, посетуваа и интерни обуки и тренинзи одржани од страна на неколку дирекции на Банката во врска со промените кои се направени во нивните деловни активности во насока на подобрување на квалитетот на процесите, ефикасноста на системите на интерни контроли или интерните акти со кои се регулираат овие процеси.

Во текот на 2024 година Дирекцијата изработи Стратегиски и Годишен план за 2025 година согласно Методологијата за изработка на годишен план на база оценка на ризиците во форма на матрица имајќи ги во предвид барањата од законската регулатива.

13. Дирекција за внатрешна контрола

Дирекцијата за внатрешна контрола претставува посебен организационен дел во Банката која за своето работење е одговорна пред Управниот Одбор, а секојдневно соработува со Директорите на Секторите и Дирекциите како и со контролираните страни.

Главните цели, организационата поставеност и линии на известување, обврските, одговорностите и овластувањата на Дирекцијата за внатрешна контрола се опишани и дефинирани во Политиката на Дирекцијата.

Дирекцијата за внатрешна контрола ги спроведува своите активности во согласност со внатрешните политики и процедури, за да обезбеди сигурност, интегритет на евиденцијата, финансиското известување и навремена достапност на информации во согласност со стандардите за системот за управување со квалитет, во рамките на општо прифатените професионални стандарди и правила за деловна етика.

Своите активности Дирекцијата ги спроведува со проактивен и превентивен пристап преку оперативни, финансиски и други контролни точки, непристрасни и објективни известувања до Менаџментот и нивоата на мониторинг, испитување, евалуација и управување.

Дирекцијата за внатрешна контрола претставува дел од севкупниот систем на интерни контроли (СИК) и помага на банката и придонесува за постигнување на ефективен СИК, преку спроведување на следните главни активности:

- Учество и помош во дизајнот и континуирано подобрување на компонентите на СИК, интерните контролни активности и како тие треба да се спроведуваат, заедно со менаџментот на релевантните организациони делови;
- Континуиран мониторинг на имплементација на интерни контролни активности во процесите;
- Зголемување на свесноста на вработените за интерните контроли и нивната улога во СИК со континуирано промовирање на бенефитите на силен СИК;
- Предлагање на измени на СИК и интерните контролни активности со цел нивно подобрување и
- Спроведување на внатрешни контроли според годишниот план за работа на Дирекцијата.

Дирекцијата за внатрешна контрола во 2024 година спроведе

- Теренски контроли на сите 47 филијали/експозитури на Банката
- Спроведени се 5 редовни вонтеренски редовни за контролни точки: квалитет на податоци, процеси, овластувања, сегрегација на должности
- Спроведени се и 16 вонредни контроли според барањата на Одделението за квалитет и Менаџментот за постапување по поплаки од клиенти, на барање на Одборот за управување со ризици, пријавени настани во базата на оперативен ризик, инциденти, внатрешни пријави.

Дирекцијата за внатрешна контрола работи според Годишен план на активности, усвоен од Надзорниот Одбор на Банката, според кој се планираат активности, за да се осигура дека сите процеси и активности на банката се спроведуваат ефективно, ефикасно и во согласност со релевантните закони и регулативи.

Вработените во Дирекцијата се учесници на обуки и семинари и како обучувачи и како посетители од областа поврзани и Контролни процеси и интерни контроли.

Дирекцијата за внатрешна контрола со своите активности во рамките на воспоставениот систем на внатрешни контроли, кој е критична компонента на управување и основа за безбедно и здраво работење на банката, му помага на Менаџментот да се осигура, дека банката ќе се придржува кон законите и регулативите, како и со политиките, плановите, интерните процедури и да го намали ризикот од неочекувани загуби или оштетување на угледот на банката.

14. Финансиски план на Банката

Реализација на финансискиот план за 2024

Реализација на Билансот на состојба за 2024

Во однос на реализација на Финансискиот План за 2024 година нотираме се следните ефекти:

- Вкупната актива на Банката заклучно со 31.12.2024 година благо ја надминува Буџетираната актива за 2024 година, односно реализираната вкупна актива во однос на буџетираната изнесува 106,6%;
- Ликвидната актива е на ниво од 106,8% од планираното ниво на 31.12.2024 година;
- Хартиите од вредност се на ниво од 138,1% од планираното ниво на 31.12.2024;
- Планираната цел во однос на кредитите е реализирана благо под проектираниот износ, односно изнесува 101,5%. Реализацијата на портфолиото на корпоративни клиенти е остварено со 103,2%, реализацијата на портфолиото на кредити на население е остварено со 99,2%;
- Вкупните депозити на Банката се со реализација од 110,6%. Позицијата „Депозити од Банки и Финансиски институции,“ е поголема од планираната односно изнесува 103,8%, додека „Депозити од клиенти,“ изнесува 111,6%;
- Депозитите на клиентите се поголеми од планираните цели за 11,6%. Депозитите на население се над планираните за 5,1%. Во однос на депозитите на компаниите реализацијата на буџетските цели е за 19,8% поголема во однос на планираното;
- Позицијата Позајмици (Кредитни линии) е под планираното ниво за 18,3%;
- Акционерскиот капитал е за 2,8% под планираното ниво за 2024 година.

Реализација на Билансот на успех за 2024

- Нето приходите од камата се над планираните цели за 6,4% главно поради приходите од камата кои се за 10,5% повисоки од планираните;
- Приходите од провизии и надоместоци се под планираното ниво за 2024 година за 1,9%;
- Нето резултатот од тргување е под планот за 0,9% во најголем дел поради остварени приходи од курсни разлики;
- Вкупните оперативни трошоци се под планираните за 1,9%;
- Трошоците за вработени се под планираното ниво за 1,4%, останатите оперативни трошоци се 4,4% над планираното;
- Оперативната добивка пред резервација е повисока од планираната за 5,1%;
- Резервациите за кредитното портфолио се над планираните за 35,1%, додека нефункционалните кредити се на ниво од 3,2% од вкупното портфолио;
- Нето добивката е над планираното ниво за 6,8%.

Финансиски План за 2025

Согласно Финансискиот план за 2025 година усвоен на 30.12.2024 година, вкупните средства на Банката треба да се зголемат за 11,88% во однос на 2024 година и да изнесуваат околу 2.071 милиони евра.

Најголемата позиција во средствата на Банката – кредити на комитенти, во 2025 година се планира да достигнат вредност од 1.317.726 милион евра или пораст од 12,66%.

Во делот на депозити на клиенти, Банката во 2025 година планира пораст на депозитите за 9,72% во однос на 2024, односно депозити на клиенти на крајот на 2025 година да изнесуваат 1.381 милиони евра.

Оперативните приходи во 2025 година, изразени преку нето приход од камата, нето приход од провизии, приходи од курсни разлики и категоријата други приходи, планирано е да изнесуваат 95.5 милиони евра што е за 8,4% повеќе во однос на 2024 година.

Поголеми активности се планираат во зголемување на приходите, провизии, приходи од курсни разлики во делот на активности на девизен пазар и севкупно зголемено девизно работење и категоријата други приходи.

Оперативните расходи во 2025 година се планирани во износ од 44.1 милиони евра и зголемување од 9,82% во однос на 2024 година. Зголемувањето е во функција на зголемените планирани активности на Банката и редовните зголемени фиксни трошоци на Банката.

Оперативната добивка на банката во 2025 година се планира да изнесува 51.3 милиони евра, односно зголемување во однос на 2024 година за 7,1%.

По одбивањето на трошокот за новите резервации за кредитното портфолио и превземените средства, добивката пред оданочување согласно проекциите ќе изнесува 41.1 милиони евра.

15 . Деловен потфат на Банката

Цели и задачи на деловниот потфат на Банката

ХАЛКБАНКА следејќи ги пазарните текови, притоа грижејќи се да ги оствари барањата на клиентите, кредиторите и акционерите, во наредниот период ќе се ангажира да ги оствари следните цели и задачи:

- Зголемување на ефикасноста на банкарските функции;
- Прераснување во целосно Дигитална Банка;
- Проширување на дистрибутивната мрежа;
- Развој на нови производи согласно потребите на клиентите и актуелните трендови на пазарот;
- Зголемување на продажбата на производи;
- Зголемување на учеството на пазарот;
- Преземање позитивни чекори во секое од еколошкото, социјалното и корпоративното управување (ESG) преку посветеност кон демонстрација на реални, опипливи активности и резултати;
- Вработување на персонал, обука и наградување.

16. Примања на членовите на Надзорниот одбор

Вкупниот износ на примања на членовите на Надзорниот одбор за 2024 – та година изнесува 7.137.000 илјади денари, што ги опфаќа вкупните бруто примања на членовите на НО.

17. Надомест на извршните директори

Вкупниот износ на примања на членовите на Управниот одбор за 2024 – та година изнесува 35.688.405 илјади денари, што ги опфаќа вкупните бруто примања на членовите на УО.

Подолу во точка “Информации и податоци за спроведување на Политиката на наградување на Банката” дадена е табела со износите на примањата на Управниот одбор поделени според фиксен и варијабилан дел.

18. Извештај за корпоративно управување на Халкбанк АД Скопје

Корпоративното управување во банка претставува збир од заемни односи меѓу Акционерите на Банката, Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите Лица со посебни права и одговорности и останатите заинтересирани лица, преку кои се воспоставуваат соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на банката и за нивно остварување и следење. Тоа подразбира дефинирање на правата и одговорностите на овие лица, а особено на тоа како Надзорниот и Управниот одбор:

- Ја дефинираат деловната политика на банката;
- Вршат надзор на работењето на Банката, односно раководат со секојдневното работење на Банката;
- Ги штитат интересите на депонентите, ги исполнуваат обврските кон акционерите и ги имаат предвид интересите на останатите заинтересирани лица;
- Воспоставуваат корпоративна култура и вредности;
- Вршат избор на вработените и го следат нивното работење;
- Ги воспоставуваат функциите на контрола на Банката.

Под „корпоративна култура и вредности“ се подразбираат правила и стандарди со кои се овозможува одговорно и етичко постапување во процесот на комуникацијата со заинтересираните лица, при распределбата на ресурсите заради исполнување на деловната политика на банката, во развојот на човечките ресурси и во процесот на одлучување во секојдневното работење на Банката.

Под „заинтересирани лица“ се подразбираат депонентите, акционерите, другите доверители на Банката, инвеститорите, регулаторните и супервизорските органи, надворешните институции за кредитен рејтинг, Фондот за осигурување на депозити, друштвата за ревизија, медиумите и други субјекти кои имаат интерес за работењето на Банката.

Корпоративното управување, во најширока смисла, се однесува на начинот на кој се воспоставува рамнотежа на интересите кои во однос на Банката постојат помеѓу различни лица и ентитети. Со него се означува системот преку кој се дефинираат и постигнуваат целите на Банката, се проценуваат нејзините ризици и се одбираат начини за остварување на добри перформанси преку стандардизација на процесите, која се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето, секојдневното работење и известувањето за состојбите во компанијата.

Акционерска структура на Банката

Основната главнина на ХАЛК БАНКА А.Д Скопје изнесува 14.076.910.000 денари, поделена на вкупно 1.407.691 обични акции со право на глас, со номинална вредност од 10.000 денари по акција. Банката има вкупно 11 акционери евидентирани во акционерската книга на Банката што се води во Централниот Депозитар за Хартии од Вредност на Република Северна Македонија од кои 5 физички лица и 6 правни лица.

Акционер со учество над 5% од акциите со право на глас е ХАЛК БАНКАСИ А.Ш. ИСТАНБУЛ со вкупно 1.402.905 обични акции односно 99,66% од вкупниот број на акции.

Претставници на ХАЛК БАНКАСИ А.Ш. ИСТАНБУЛ во Надзорниот одбор се г-дин Осман Арслан – Претседател на Надзорниот одбор, г-дин Реџеп Сулејман Оздил- член на Надзорен одбор, г-дин Илхан Болукбаш - член на Надзорен одбор, г-дин Олџај Атлиоглу - член на Надзорен одбор и г-дин Фатих Шахбаз - член на Надзорен одбор.

Обичните акции ги даваат на нивните сопственици следните права: право на глас, така што една обична акција дава право на еден глас во Собранието на Банката, право на дивиденда согласно одлуката на Собранието на Банката и право на исплата од остатокот од ликвидациската, односно стечајната маса на Банката.

Собрание на акционери

Во текот на 2024 година беа одржани 2 (две) Собранија на акционери од кои едно Генерално и едно вонредно собрание на акционери.

На Годишното Собрание на Акционери одржано на 25.06.2024 година се одлучуваше за усвојување на: Записникот од Вонредното Собрание на акционери на Халк Банка А.Д. Скопје одржано на ден 13.10.2023 година; Годишниот извештај за 2023 година и писмено мислење на Надзорниот одбор; Усвојување на единечна и консолидирана Годишна сметка на банката за 2023 година; Единечни и консолидирани Финансиски извештаи на Банката за 2023 година, подготвени согласно сметководствената регулатива на Република Северна Македонија, Меѓународните стандарди за финансиско известување и Меѓународните сметководствени стандарди, ревидирани од друштвото за ревизија; Извештајот на Друштвото за ревизија за 2023 година и писмено мислење за истиот од Надзорниот одбор; Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка за годината која завршува на 31 декември 2023 година; Одлука за избор на друштво за ревизија за 2024 година и Одлука за преименување на член/ови на Надзорен Одбор.

На Вонредното Собрание на акционери одржано на ден 20.09.2024 година се одлучуваше за усвојување на: Записникот од Годишното Собрание на акционери на Халк Банка А.Д. Скопје одржано на ден 25.06.2024 година и, Одлука за зголемување на основната главнина на Халк Банка А.Д. Скопје со издавање на акции по пат на приватна понуда со XXI-та емисија на акции на институционален инвеститор, Одлука за усвојување на измените и дополнувањата на Статутот на Халк Банка А.Д. Скопје и Одлука за именување на член/ови на Надзорен Одбор.

Информации и податоци за составот, надлежностите и функционирањето на Надзорниот одбор, Управниот одбор и на останатите органи на Банката

18.1 Информации за бројот и составот на органите на Банката

Информации за бројот и составот на Надзорен Одбор

Во 2024 година Надзорниот одбор на Халк Банка А.Д. Скопје работеше во следниот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор;
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор;
- Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Надзорен одбор;
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор;
- Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор;
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор.

Од страна на Собранието на акционери на 13 октомври 2023 година г-дин Осман Арслан е преименуван за член на Надзорниот Одбор, како и донесени се одлуки за именување на г-дин Реџеп Сулејман Оздил за нов член на Надзорниот одбор и г-ѓа Сејдефа Џафче за нов независен член на Надзорниот одбор, со што по издавање на согласностите од страна на Народна Банка на РСМ на 11 март 2024 година (примени во Банката на 11 март 2024 година) и уписот на промените во Централниот регистар на РСМ е извршен на 14 март 2024 година, Надзорниот Одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор
- Г-дин Реџеп Сулејман Оздил, член на Надзорен одбор
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор
- Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Надзорен одбор
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор
- Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Сејдефа Џафче, Независен член на Надзорен одбор

По поднесување на оставка од страна на г-динот Хасан Гокхан Килич како член на Надзорен одбор на ден 29 август 2024 година (примена во Банката на 30 август 2024 година) и уписот на промената во Централниот регистар на РСМ на 03 септември 2024 година, Надзорниот Одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор
- Г-дин Реџеп Сулејман Оздил, член на Надзорен одбор
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор
- Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Надзорен одбор
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Сејдефа Џафче, Независен член на Надзорен одбор

Од страна на Собранието на акционери на 25 јуни 2024 година, г-дин Фатих Шахбаз е преименуван за член на Надзорниот Одбор и г-ѓа Биљана Ангелова е преименувана за Независен член на Надзорниот Одбор, согласностите се издадени од страна на Народна Банка на РСМ на 07 ноември 2024 година (примено во Банката на 12 ноември 2024 година) и уписот во Централниот регистар на РСМ е извршен на 15 ноември 2024 година.

Од страна на Собранието на акционери на 20 септември 2024 година донесена е одлука за именување на г-дин Мирач Таш за нов член на Надзорниот Одбор, со што по издавање на согласноста од страна на Народна Банка на РСМ на 31 декември 2024 година (примена во Банката на 08 јануари 2025 година) и уписот на промената во Централниот регистар на РСМ на 16 јануари 2025 година, Надзорниот Одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор
- Г-дин Реџеп Сулејман Оздил, член на Надзорен одбор
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор
- Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Надзорен одбор
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор
- Г-дин Мирач Таш, член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Сејдефа Џафче, Независен член на Надзорен одбор.

Во текот на 2024 година Надзорниот одбор на Банката одржа 29 седници, во седиштето на Халк Банка АД Скопје или преку телеконференциска или видеоконференциска врска или дописи по електронски пат.

Информации за бројот и составот на Управниот Одбор

Во текот на 2024 година Управниот одбор на Банката започна да работи во следниот состав:

1. Д-р Билал Суџубаши - Главен Извршен директор;
2. Г. Турхан Адеми - Извршен директор;

Од страна на Надзорниот одбор на 19 декември 2023 година г-дин Билал Суџубаши е преименуван за член на Управниот Одбор, Главен Извршен Директор, согласноста е издадена од страна на Народна Банка на РСМ на 02 февруари 2024 година (примено во Банката на 05 февруари 2024 година) и уписот во Централниот регистар на РСМ е извршен на 07 февруари 2024 .

Од страна на Надзорниот одбор на 25.09.2023 година донесени се одлуки за именување на г-дин Беркан Имери и г-дин Александар Иљов за нови членови на Управниот одбор. На ден 06.02.2024 година додесени се Решенија од страна на Народна Банка на Република Северна Македонија за претоходна согласност на г-дин Беркан Имери и г-дин Александар Иљов за нови членови на Управниот одбор(примени во Банката на 06 февруари 2024 година) и уписот на промените во Централниот регистар на РСМ на 08.02.2024 година, при што Управниот Одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

1. Д-р Билал Суџубаши – Главен Извршен Директор
2. Г-дин Турхан Адеми – Извршен Директор
3. Г-дин Беркан Имери – Извршен Директор
4. Г-дин Александар Иљов – Извршен Директор,

Поради исполнување на условите за остварување на старосна пензија на г-дин Турхан Адеми на 10 ноември 2024 година и уписот на промените во Централниот регистар на РСМ на 15 ноември 2024 година, Управниот одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

1. Д-р Билал Суџубаши – Главен Извршен Директор
2. Г-дин Беркан Имери – Извршен Директор
3. Г-дин Александар Иљов – Извршен Директор

Од страна на Надзорниот одбор на 25.09.2024 година донесена е одлука за именување на г-дин Мухаммед Хаџипази за нов член на Управниот одбор.

Од страна на Надзорниот одбор на 22.11.2024 година г-дин Беркан Имери и г-дин Александар Иљов се преименувани за членови на Управниот одбор со што поднесено е барање до Народна Банка за издавање на претходна согласност за преименување на членовите на Управен одбор на Халк Банка А.Д. Скопје при што заклучно 31.12.2024 година постапката се уште трае.

Со Одлуката за измена на организациона шема и Одлуките за поделба на надлежностите и одговорностите помеѓу Претседателот на Управниот одбор и членовите на Управниот одбор на Банката се предвидува следната поделба на надлежности:

1. Претседателот на Управниот Одбор на Банката го координира работењето на организационите делови кои се под надлежност на членовите на управниот одбор и е надлежен за областа на корпоративните комуникации и Кабинетот на Управен одбор, но не е вклучен и надлежен од организацискиот дел кој го покрива финансиското работење и управувањето со ризиците.
2. Членот на Управен Одбор на Банката е надлежен и одговорен за:
 - Сектор за управување со ризици и финансиско управување
 - Дирекција за финансиско управување, планирање и известување
 - Дирекција за сметководство и даноци
 - Дирекција за управување со ризици
 - Сектор за следење на кредитен ризик, наплата на ризични побарувања и правни работи
 - Дирекција за следење на кредитниот ризик и интензивен третман на клиенти
 - Дирекција за наплата на ризични побарувања
 - Дирекција за правни работи
 - Дирекција за кредитни политики и кредитна анализа
 - Сектор за човечки ресурси и организација
 - Дирекција за човечки ресурси, организација и обука
 - Дирекција за административни работи
3. Членот на Управен Одбор на Банката е надлежен и одговорен за:
 - Сектор за кредитирање
 - Дирекција за кредитирање на корпоративни клиенти и кредитирање на мали и средни претпријатија
 - Дирекција за кредитирање на население
 - Сектор за операции
 - Дирекција за платен промет во земјата/Операции
 - Дирекција за платен промет во странство
 - Дирекција за кредитни и депозитни операции
 - Дирекција за дигитално банкарство – операции
 - Дирекција за операции со готовина

- Сектор за информациски системи
 - Дирекција за инфраструктурна поддршка
 - Дирекција за развој и одржување на софтвер
 - Дирекција за проектен менаџмент
4. Членот на Управен Одбор на Банката е надлежен и одговорен за:
- Сектор за меѓународно банкарство и средства и ликвидност
 - Дирекција за меѓународно банкарство и финансиски институции
 - Дирекција за средства и ликвидност и управување со актива и пасива
 - Сектор за маркетинг и дигитално банкарство
 - Дирекција за маркетинг и продажба на корпоративни клиенти
 - Дирекција за маркетинг и продажба на мали и средни претпријатија
 - Дирекција за маркетинг на население
 - Дирекција за дигитално банкарство – маркетинг
 - Дирекција за управување со депозити
5. Управниот одбор е надлежен и одговорен за:
- Дирекцијата за сигурност на информативните системи
 - Дирекција за усогласеност со прописи и СППифТ
 - Дирекцијата за внатрешна контрола
 - Независно одделение за заштита на лични податоци

Информации за бројот и составот на Одбор за ревизија

Согласно Законот за Банките, мнозинството членови на Одборот за ревизија се избрани од редот на членовите на Надзорниот одбор, а еден член е независен.

Работењето на Одборот за ревизија на Банката во 2024 година започна во следниот состав:

1. Г-дин Фатих Шахбаз, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор
2. Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбори;
4. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
5. Г-дин Ненад Рангеловиќ, надворешен член на Одборот за ревизија.

Поради истекот на мандатот на 29.07.2024 година на г-дин Ненад Рангеловиќ – надворешен член на Одборот за ревизија продолжи да работи со долунаведениот состав:

1. Г-дин Фатих Шахбаз, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор
2. Г-дин Олџај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбори;
4. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;

По поднесување на оставка од страна на г-динот Хасан Гокхан Килич како член на Надзорен одбор на ден 29 август 2024 година (примена во Банката на 30 август 2024 година) и уписот на промената во Централниот регистар на РСМ на 03 септември 2024 година, Одборот за ревизија на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

1. Г-дин Фатих Шахбаз, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор
2. Г-дин Олцај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;

Од страна на Надзорниот одбор на 20 ноември 2024 година г-дин Ненад Тортевски е именуван за независен член на Одборот за ревизија со што Одборот за ревизија на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

1. Г-дин Фатих Шахбаз, Претседател на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор
2. Г-дин Олцај Атлиоглу, член на Одборот за ревизија и член на Надзорен одбор;
3. Г-ѓа Биљана Ангелова, член на Одборот за ревизија и независен член на Надзорен одбор;
4. Г-дин Ненад Тортевски, надворешен член на Одборот за ревизија.

По издавањето на согласноста од страна на Народна Банка на РСМ на 31 декември 2024 година (примена во Банката на 08 јануари 2025 година) и уписот на промената во Централниот регистар на РСМ на 16 јануари 2025 година, од страна на Надзорниот одбор на 22 јануари 2025 година г-дин Мираз Таш е именуван за член на Одборот за ревизија.

Во текот на 2024 година, Одборот за ревизија одржа 4 седници во седиштето на Халк Банка АД Скопје или преку телеконференциска, видеоконференциска врска или преку дописи по електронски пат.

Во рамки на седниците, Одборот разговараше за важни прашања во врска со активностите и резултатите на банката, како што се: Извештај на Дирекцијата за внатрешна ревизија за оцена на преземените активности на Банката во однос на Акцискиот план доставен до НБРСМ на 21.10.2022 со рок за имплементација до 31.12.2023 година; Финансиски извештаи на Халк Банка АД Скопје за 2023 година и Извештај на Друштвото за ревизија Грант Торнтон ДОО Скопје; Предлог за назначување на друштво за ревизија за Халк Банка АД Скопје за 2024 година и 31.03.2025 година; ИТ Извештај за оцена на преземените активности на Банката во однос на Акцискиот план доставен до НБРСМ на 19.10.2023 (рок за имплементација до 30.06.2024); Предлог – одлука за ревидирање на интерната регулатива на Дирекцијата за внатрешна ревизија и Предлог – одлука за измена и дополнување на сметководствените политики на Халк Банка АД Скопје.

Исто така, во текот на седниците дискутирани беа важни точки во врска со: Годишен Извештај за работењето на Дирекцијата за внатрешна ревизија за 2024 година, Полугодишни Извештаи од Дирекцијата за контрола на усогласеност со прописите, СПП и ФТ за периодот Јули 2023 - Декември 2023 и Јануари - Јуни 2024 година; Годишен Извештај за проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам во Халк Банка АД Скопје за 2023 година; Информација за тековните активности за промените на човечките ресурси во Дирекцијата за внатрешна ревизија, Извештаи на Одборот за управување со ризици, Годишни и полугодишни извештаи за работењето на Одборот за ревизија и Квартални Известувања за работењето на Одборот за ревизија.

Информации за бројот и составот на Одборот за Управување со ризици

Согласно Законот за Банки и Статутот на Халк Банка АД Скопје, Одборот за управување со ризици се состои од седум (7) члена. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици изнесува 2 години.

Членовите на Одборот за управување со ризици се избирани од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во банката.

Сите членови на Одборот за управување со ризици, имаат соодветно искуство во областа на финансиите и банкарството.

Во 2024 година, Одборот за управување со ризици започна да ги извршува активностите во следниот состав:

1. Г-дин Турхан Адеми, Заменик Претседател на Одборот за Управување со ризици и член на Управниот Одбор на Банката;
3. Г-дин Владимир Давчев, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Дирекцијата за управување со ризици;
4. Г-дин Кирил Бухов, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за операции и информациски системи;
5. Г-ѓа Дерја Хамза Сефери, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за наплата на ризични побарувања, правна служба и информациска сигурност;
6. Д-р Беркан Имери, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за Финансиско управување, планирање и известување;
7. Г-ѓа Марија Кироска-Јовческа, член на Одборот за Управување со ризици, Директор на Секторот за кредитирање.

Согласно Одлуката на Надзорниот Одбор на Банката донесена на 21.02.2024 година, а со цел усогласување со претходните измени и дополнувања на Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици продолжи да работи во следниот состав:

1. Д-р Беркан Имери, Претседател на Одборот за управување со ризици и член на Управниот Одбор на Банката;
2. Г-дин Александар Иљов, член на Одборот за управување со ризици и член на Управниот Одбор на Банката;
3. Г-дин Владимир Давчев, член на Одборот за управување со ризици, Директор на Сектор за управување со ризици и финансиско управување;
4. Г-дин Левент Ајрула, член на Одборот за управување со ризици, Директор на Сектор за меѓународно банкарство и средства и ликвидност;
5. Г-дин Мухаммед Хаџипази, член на Одборот за управување со ризици, Директор на Сектор за операции;
6. Г-ѓа Марија Кироска-Јовческа, член на Одборот за управување со ризици, Директор на Сектор за кредитирање;
7. Г-ѓа Дерја Хамза Сефери – член на Одборот за управување со ризици, Директор на Сектор за следење на кредитен ризик, наплата на ризични побарувања и правни работи.

Одборот за управување со ризици во 2024 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со Статутот и другите акти на Банката и со законската и подзаконската регулатива и редовно на своите седници разгледуваше информации, анализи, извештаи, прегледи, за изложеност на Банката на поодделни ризици изработени од службите во Банката кои вршат оцена на ризиците.

Во 2024 година Одборот за управување со ризици одржа 54 седници.

Одборот за управување со ризик своите активности ги извршуваше согласно планот за работа кој што се утврдува на почетокот на секоја година, со цел да се обезбеди поголема ефикасност во работата на Одборот од аспект на навремено добивање на квалитетни информации и материјали за одржување на седниците. Во зависност од актуелноста на одредени настани на седниците покрај точките утврдени со планот се разгледуваа и други точки.

Одборот за управување со ризици на седниците вршеше анализа и оценка на извештаите за изложеност на ризик на банката од аспект на најмалку следниве видови ризици:

- Кредитен ризик вклучувајќи и ризик на земјата;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Пазарен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности;
- Изложеност на банката на ризик од концентрација;
- Оперативен ризик;
- Репутациски ризик;

- Стратегиски ризик;
- Адекватност на капиталот;
- Ризик од СПП и ФТ.

На одржаните седници Одборот за управување со ризици донесе заклучоци, а носеше и препораки и инструкции во врска со појавените ризици во тековното работење на Банката.

На квартално ниво на седниците на Одборот за управување со ризици се разгледуваа: извештаи за следење на репутациски ризик; извештаи за информациска сигурност; додека на полугодишно ниво ги разгледуваше и извештаите за стрес тест на изложеноста на кредитен, валутен, ликвидносен и каматен ризик. На годишна основа, Одборот за управување со ризици ги разгледува, Апетитот за ризик, извештаите за ПИК и ПИЛ, .

На седниците на Одборот за управување со ризици покрај горенаведените материјали се разгледуваа и други материјали по барање на членовите на Одборот за управување со ризици во врска со следење и оценка на степенот на ризиците на кои е изложена Банката во тековното работење. Исто така Одборот за управување со ризици го следеше исполнувањето на препораките на Народната Банка, како и измените и дополнувањата на прописите на Народна Банка кои се однесуваа на управувањето со ризици и редовно и ажурно вршеше усогласување на актите на Банката преку предлози за измени и дополнувања или со ревидирање на политиките за управување со ризици, процедурите и другите акти со кои се уредува управувањето со подделни видови ризици.

18.2. Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на органите на Банката

Согласно член 83 став 2 од Законот за Банки, членовите на органите на Банката, како лица со посебни права и одговорности не може да биде:

- 1) Член на Советот на Народната Банка;
- 2) Вработено во Народната Банка;
- 3) На кое му е изречена прекршочна санкција, или казна забрана за вршење професија, дејност или должност;
- 4) Кое не поседува репутација со што може да биде загрозувано сигурното и стабилното работење на Банката;
- 5) Кое не ги почитува одредбите од Законот за Банки и прописите донесени врз основа на Законот за Банки и/или не ги спроведувало или не ги спроведува и/или постапувало или постапува спротивно на мерките изречени од гувернерот, со што биле или се загрозувани сигурноста и стабилноста на Банката;
- 6) Член на надзорен одбор, одбор за управување со ризици, одбор за ревизија и управен одбор на друга Банка или вработен во друга Банка или
- 7) Кое извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во Банка или друго правно лице во кое била воведена администрација или над кое е отворена стечајна или ликвидациона постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на администрација, стечајна или ликвидациона постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на администрација, отворање на стечај или спроведување на ликвидациона постапка.

За лице кое не поседува репутација ќе се смета и лице кое е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, се додека траат правните последици од пресудата и/или доколку членот на Управен одбор има соработник којшто е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, додека траат правните последици од пресудата.

Член на надзорен одбор на Банка може во исто време да биде и:

- Член на еден орган на управување и на еден орган на надзор, односно да извршува една функција на извршен и една функција на неизвршен член на одбор на директори во небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции или

- Член на три органи на надзор, односно да извршува три функции на неизвршен член на одбор на директори на небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

Член на управен одбор на банка може во исто време да биде и член на најмногу два органи на надзор односно неизвршен член на одбор на директори во најмногу две небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

Член на управен одбор на банка не може да биде и лице кое е управител, член на управен одбор или извршен член на одбор на директори во кое било домашно или странско трговско друштво.

Горенаведените ограничувања не се однесуваат на членство во органи на непрофитни организации на волонтерска основа, без надоместок и во органите на трговски друштва кои припаѓаат на иста Банкарска група во Р.С. Македонија или во странство.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот Одбор на Банката

Членовите на Надзорниот одбор ги именува Собранието на Банката со одлука која влегува во сила по добивањето на согласност од Гувернерот на НБРСМ.

Согласно Статутот на Банката Надзорниот одбор се состои од 8 (осум) члена и мандатот на членовите трае 4 години со право на повторен избор.

Во постапката за именување на членови на Надзорниот одбор на Банката, Собранието на акционери особено ги зема во предвид законските одредби според кои член на Надзорен Одбор не може да биде лице вработено во Банката, а најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор на Банката треба да бидат независни членови. Членовите на Надзорниот Одбор имаат минимум високо образование, познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите, правилата за добро корпоративно управување, познавање на финансиската индустрија и опкружувањето во кое делува Банката, искуство кое придонесува за стабилно, сигурно и ефикасно управување и надзор над работењето на Банката, поседуваат чесност, компетентност, способност за независна оценка и силен личен интегритет, го познаваат профилот на ризици на Банката, ја разбираат улогата на член на Надзорен Одбор во корпоративното управување во Банката, го познаваат регулативното опкружување, се грижат за воспоставување и одржување на професионални односи со надлежните супервизорски и регулаторни институции, поседуваат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности, избегнуваат судир на интереси итн.

Исто лице не може да биде независен член на надзорниот одбор подолго од три последователни мандата.

Во случаите кога банката, како дел од банкарска група, спроведува политики на групата, членовите на надзорниот одбор треба да обезбедат тие политики да се соодветни за банката и да се во согласност со законите на Република Северна Македонија и стандардите на Народната банка.

Надзорниот одбор е должен да изврши оценка на соодветноста на членот/кандидатот за член на Надзорен одбор пред секое именување на нов член, пред преименување и еднаш годишно.

Со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор се опфатени правилата за начинот на избор на членови на Надзорниот одбор, следење на нивното работење, оценувањето, дополнителните критериуми за (ре)именување, обучување како и нивното разрешување од функцијата член на Надзорен одбор.

Согласно Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор може да престане и пред истекот во случај ако се исполнети условите кои оневозможуваат назначување на член, ако Гувернерот на НБРСМ ја повлече согласноста за именување на член, по лично писмено барање и во други случаи утврдени со Закон. Во случај на престанување на мандатот, привремена спреченост за работа, давање оставка или друго неочекувано отсуство на членот на Надзорен одбор, на првата

или најдоцна втората редовна седница, Надзорниот одбор ќе го разгледа прашањето и ќе донесе заклучок во однос на именување на нов член на Надзорен одбор како и предлог за свикување на собрание на акционери. Заклучокот и барањето за свикување на седница на собрание на акционери се доставува до Дирекцијата за содружништва на Халк Банкеси АШ и до мнозинскиот акционер за понатамошно постапување.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Управен Одбор

Членовите на Управниот одбор ги именува Надзорниот Одбор на Банката со одлука која влегува во сила по добивањето на согласност од Гувернерот на НБРСМ.

Согласно Статутот на Банката мандатот на членовите на Управниот Одбор е 2 години со можност за повторно именување.

При именување на членовите на Управниот Одбор на Банката, Надзорниот Одбор особено ги има во предвид одредбите од законските прописи согласно кои членот на Управниот одбор мора да има шест години успешно работно искуство од областа на финансиите или банкарството односно три години работно искуство како лице со посебни права и одговорности во банка со активности соодветни на банката во која се именува, членот на Управен одбор на Банката да не е член на орган на управување или на надзорен орган на кое било друго трговско друштво освен отстапувањата кои се предвидени со Законот за Банки, да го познава профилот на ризичност на Банката, да ги познава прописите од областа на банкарство и/или финансии, да поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на банката а особено за разбирање на активностите што ги врши банката и на материјалните ризици на кои е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување, да поседуваат чесност, углед, професионалност, способност за организација на работата на Банката, самостојност во оценките и одлучувањето, силен личен интегритет, придржување кон највисоките стандарди на етичко однесување и сл. Членовите на Управниот Одбор на Банката функција ја вршат чесно, независно, непристрасно со постојана грижа за угледот и успешното работење на Банката.

Управниот одбор на Банката согласно Статутот на Банката се состои од 4 (четири) члена, кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и за обврските што ги превзема Банката.

Членовите на Управниот одбор се во редовен работен однос во Банката, и најмалку еден од членовите го познава македонскиот јазик и неговото кирилично писмо и има постојано живеалиште во Р.С. Македонија.

Надзорниот одбор е должен да изврши оценка на соодветноста на членот/кандидатот за член на Управен одбор пред секое именување на нов член, пред реименување и во случај на значајни промени во деловниот модел односно промена во најзначајните производи и услуги што ги нуди банката коишто и овозможуваат остварување на планираните приходи и на планираниот раст, согласно деловната политика.

Со Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Управниот одбор се опфатени правилата за начинот на избор на членови на Управниот одбор, следење на нивното работење, дополнителни критериуми за (ре)именување, оценувањето како и нивното разрешување од функцијата член на Управен одбор.

Мандатот на член на Управниот Одбор на Банката може да престане доколку Гувернерот на НБРСМ ја повлече согласноста за именување на член, на основа на негово барање, врз основа на одлука на надлежен орган, Надзорниот Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Во случај на престанување на мандатот, привремена спреченост за работа, давање оставка или друго неочекувано отсуство на членот на Управен одбор, на правата или најдоцна втората редовна седница, Надзорниот одбор ќе го разгледа прашањето и ќе превземе соодветни мерки за именување на нов член на Управниот одбор.

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Надзорниот Одбор на Банката ги именува и разрешува членовите на Одборот за ревизија. Одборот за ревизија на Банката се состои од пет членови, мнозинството членови во одборот за ревизија се од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови при што најмалку еден член мора да биде овластен ревизор од Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија. Членовите на одборот за ревизија од своите редови избираат претседател кој е одговорен за организација на работата на одборот за ревизија.

Мандатот на членовите на Одборот за ревизија е 4 (четири) години со право на повторен ре-избор. Избраните членови на Одборот за ревизија кои се и членови на Надзорниот одбор на Банката, можат да ја вршат функцијата на членови на Одборот за ревизија по добивање на согласност од НБРСМ за членови на Надзорниот одбор на Банката. Независниот член на Одборот за ревизија го именува Надзорниот одбор, а за изборот се известува НБРСМ во рок од 5 дена од денот на изборот. Мандатот на член на Одборот за ревизија на Банката може да престане во следните случаи:

- Со оставка на членот на Одборот за ревизија;
- Со разрешување од страна на Надзорниот одбор на Банката;
- Со истекот на мандатот;
- Со повлекување на согласноста од страна на Гувернерот на НБРСМ, доколку членот на Надзорен одбор не исполнува кој било од условите предвидени во членовите 57, 83 и 88 од Законот за Банки и
- Во други случаи утврдени со Закон

Постапка за избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Согласно Законот за Банки и Статутот на Халк Банка АД Скопје, Одборот за управување со ризици се состои од седум (7) члена. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици изнесува 2 години.

Членовите на Одборот за управување со ризик ги именува Надзорниот Одбор на Банката. Надзорниот Одбор од редот на членовите на Одборот за управување со ризици назначува Претседател на Одборот. Во случај на отсуство на Претседателот го заменува другиот член на Управниот одбор. Двајца (2) од членовите на Управниот одбор се членови на Одборот за управување со ризици. Покрај членовите на Управниот одбор, други членови на Одборот за управување со ризици се: Директор на Сектор за управување со ризици и финансиско управување, Директор на Сектор за меѓународно банкарство и средства и ликвидност, Директор на Сектор за операции, Директор на Сектор за кредитирање и Директор на Сектор за следење на кредитен ризик, наплата на ризични побарувања и правни работи како член.

Членовите на Одборот за управување со ризици се избирани од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во банката.

Мандатот на член на Одборот за управување со ризици на Банката може да престане на негово барање, врз основа на одлука на надлежен орган, Надзорен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Постапка за избор, именување и разрешување на лицата со посебни права и одговорности

Лицата со посебни права и одговорности ги именува Управниот одбор. Лице со посебни права и одговорности може да биде само лице кое ги исполнува со Закон пропишаните услови.

Лица со посебни права и одговорности кои се именувани од страна на Управниот одбор се:

- Директори на Сектори,
- Директори на самостојни Дирекции,
- Директори на дирекции и
- Директори на филијали.

Лицата со посебни права и одговорности ја организираат, координираат, раководат и се одговорни за работата од нивниот делокруг на работа, утврден со организационата шема, актот за внатрешната организација и систематизација и Договорот за работа.

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Управниот одбор на Банката е 2 (две) години со можност за повторен избор.

Мандатот на лицата со посебни права и одговорности именувани од Управниот одбор на Банката може да им престане и пред истекот на нивно барање, врз основа на одлука на Управен Одбор и во други случаи утврдени со закон.

Работењето на лицата со посебни права и одговорности е предмет на оценка од страна на Управниот Одбор најмалку еднаш годишно и зависно од истата се одлучува за нивниот понатамошен ангажман, што е посебно регулирано со договорот утврден во Член 67 став 3 од Статутот.

Бројот на лицата со посебни права и одговорности кои се именувани од Управниот одбор кореспондира со организационата шема на банката.

18.3. Критериумите за независност на член на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија

Независните членови на Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија на Банката не се вработени односно не се лица со посебни права и одговорности во Банката; не се акционери со квалификувано учество во Банката односно не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката; во последните три години не работеле во друштвото за ревизија кое во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години, немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3.000.000 денари.

18.4. Дефинирање на материјалниот интерес и деловниот однос со Банката на органите на управување и надзор и другите органи на Банката

Кредитната изложеност на Банката кон лицата со посебни права и одговорности во Банката за над шест милиони денари ја одобрува Надзорниот Одбор.

Дирекцијата за управување со ризици/Дирекцијата за финансиско управување, планирање и известување до Надзорниот одбор на Банката редовно доставува извештај за вкупна кредитна изложеност кон акционерите на Банката како и извештај за вкупниот износ на одобрени кредити кон лицата со посебни права и одговорности во Банката.

Согласно законските прописи, лицата со посебни права и одговорности редовно на секои шест месеци, даваат изјава за постоење односно непостоење на судир на нивниот личен интерес и интересот на лицата поврзани со нив со интересот на Банката, а еднаш годишно потпишуваат Изјава за поврзаност со лица со посебни права и одговорности, акционери и кредитокорисници на Банката, што се доставуваат до НБРСМ.

Лицата со посебни права и одговорности не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности во случај да постои судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката. За постоењето на судир на интереси се дава писмена изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност. Писмената изјава се доставува до Надзорниот Одбор и до Управниот одбор на Банката и во неа се наведува основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката.

18.5. Обврски и одговорности на членовите на Надзорниот и Управниот одбор на Банката

Обврските и одговорности на членовите на Надзорен Одбор

Надзорниот одбор ја има крајната одговорност за создавање услови за добро работење и управување на/со банката и за нејзината стабилност. Надзорниот одбор врши надзор над работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување.

Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност и ефикасност на Банката и за навремено и точно финансиско известување на НБРСМ.

Согласно законските прописи и Статутот на Банката, Надзорниот одбор ги врши следните активности:

1. Ја усвојува деловната политика на Банката и развојниот план;
2. Го усвојува финансискиот план на Банката;
3. Утврдува предлози на актите што ги донесува Собранието и ги извршува неговите акти;
4. Разгледува и одобрува извештаи за работењето на Банката во текот на годината;
5. на Собранието му предлага одлука за употреба и распоредување на остварената добивка, односно за покривање на загубите;
6. Усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на банката, го следи системот на наградување и врши оценка дали е во согласност со политиката за наградување, културата на ризик и капацитетот за преземање ризици на Банката;
7. Донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризици, одборот за ревизија и управниот одбор;
8. Ги разгледува извештаите на супервизорската контрола, други извештаи доставени од НБРСМ, Управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага/превзема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости;
9. Ја организира дирекција за внатрешна ревизија, го именува, го следи работењето и го разрешува директорот на дирекцијата за внатрешна ревизија, го одобрува годишниот план на дирекцијата за внатрешна ревизија, ги усвојува политиката и процедурите за вршење на внатрешна ревизија и го разгледува извештајот на Управниот одбор за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола;
10. Ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем, врши оценка на нејзината адекватност најмалку еднаш годишно од аспект на настанатите промени во организациската структура и промените во информативниот систем во банката и ја следи ефикасноста на процесот за управување со информативниот систем преку анализа на резултатите од тестирањето на воспоставените сигурносни контроли во информативниот систем;
11. Ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката; врши оценка на системите на управување со ризиците, утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена;
12. Ги именува и разрешува членовите на Одборот за ревизија;
13. Ги именува и разрешува членовите на Управниот одбор;
14. Ги именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици;
15. Го следи работењето на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Директорите на самостојните дирекции со контролна функција;
16. Го одобрува предлогот на Управниот одбор за именување и разрешување на Директорите на Дирекцијата за управување со ризици, Дирекцијата за усогласеност со прописи и СППиФТ и Дирекцијата за внатрешна контрола;
17. Ја одобрува годишната сметка и финансиските извештаи на банката;
18. Ги разгледува извештаите на Управниот одбор, врши оценка на работењето на Управниот одбор и предлага евентуално наградување или други мерки за Управниот одбор;
19. Ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Дирекцијата за внатрешна ревизија;
20. Го одобрува стекнувањето на капитални делови и купувањето на хартии од вредност, поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од НБРСМ и од Република Северна Македонија;

21. Со посебен акт го определува начинот и условите за издавање на финансиски деривати;
22. одобрува кредитна изложеност кон физички или правни лица или целосна изложеност кон поврзани физички или правни лица од над 20 % од сопствените средства на Банката;
23. Ги определува надлежностите и лимитите за кредитните изложености кои се одобруваат во рамките на Кредитниот одбор на Банката и Одборот за управување со ризици;
24. Одобрува трансакции со поврзани лица со Банката во износ од над 6.000.000 денари, го разгледува извештајот за трансакции со поврзани лица со Банката како и извештајот за вкупниот износ на одобрени кредити и на другите облици на изложеност на/кон другите вработени во Банката;
25. Одлучува за отпис на проблематични побарувања;
26. Го одобрува предлогот на Одборот за ревизија за назначување на Друштвото за ревизија и предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
27. На Собранието му поднесува извештај за работењето;
28. Свикува седници на Собранието и го предлага дневниот ред;
29. Одобрува издавање на хартии од вредност, освен акции;
30. на Собранието му предлага издавање на акции;
31. Одлучува за купување или отуѓување на недвижности, чија висина не го надминува износот од 50% од гарантниот капитал на Банката и го овластува Управниот одбор за нивно спроведување;
32. Одлучува за основање на претставништва, филијали и подружници во странство и за вложување во други правни лица во земјата и во странство;
33. се грижи за проектирање на ликвидноста на Банката и презема мерки за нејзино одржување;
34. Одлучува за внатрешна организациона поставеност и структура на Банката и нејзина промена (организациона шема) како и за отварање и затварање на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката;
35. Формира одбори и комисии заради извршување или проучување на одредени прашања од работата на Банката;
36. Донесува општи акти за работата на Банката и од работниот однос;
37. одлучува во втор степен по приговори на одлуки од Управниот одбор на Банката и врши преиспитување на сопствените одлуки;
38. Назначува и разрешува членови на Кредитниот одбор на Банката;
39. ги разгледува извештаите за реструктурирани побарувања и за побарувања кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување;
40. Го одобрува предлогот на Управниот одбор за свикување на собрание и дава мислење до Управниот одбор за свикување на собрание по иницијатива на акционерите;
41. Го одобрува актот на Управниот одбор со кој се уредува застапувањето и потпишувањето на актите на Банката;
42. Ја усвојува политиката за избегнување судир на интересите со која се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;
43. Ја одобрува Програмата за спречување на корупција;
44. Го усвојува етичкиот кодекс на Банката;
45. Го усвојува Кодексот за корпоративно управување;
46. Ја одобрува Политиката за постојано и ефикасно спроведување на контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите;
47. Ја одобрува Политиката за објавување на извештаи и податоци од страна на банката;
48. Го следи спроведувањето на Правилникот за заштитено внатрешно пријавување и еднаш годишно го разгледува извештајот за заштитено внатрешно пријавување;
49. Ги разгледува извештаите за профилот на ризичност на Банката, ги одобрува лимитите на изложеност на одделни видови ризици и одобрува воведување на нови ризици кои имаат значајно влијание врз профилот на ризичност на Банката;
50. Го разгледува извештајот за трансакциите со поврзани лица со Банката и износот на одобрени кредити и на други облици на изложеност на/кон лицата со посебни права и одговорности;
51. Засновање залог или било какво друго оптеретување на кој и да е дел од имотот на Банката како обезбедување за каков и да е долг во износ поголем од 250.000 евра;
52. Овозможува неограничен пристап до членовите на Надзорниот одбор на банката на Директорите на самостојните дирекции со контролна функција заради известување за значајните слабости, недостатоци или ризици коишто ги идентификувале при вршењето на нивните функции;
53. Го утврдува прифатливото ниво на ризик заедно со Управниот одбор;

54. Врши и други работи определени со Статутот, другите општи акти на Банката, Законот и подзаконската регулатива што не се во надлежност на Собранието.

Надзорниот одбор е должен да ја оценува соодветноста на интерните акти коишто ги усвоил и да врши нивно редовно ревидирање по предлог на носителите на конкретните интерни акти.

Надзорниот одбор најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го известува Собранието на Банката.

Обврските и одговорности на членовите на Управен Одбор

Основните обврски и одговорности на Управниот Одбор се раководење, преставување и застапување на Банката, воспоставување на адекватни системи на организација и контрола особено во насока на јасно разграничување на одговорностите на врвниот и средниот менаџмент на банката; екипирање на банката; грижа за континуирана обука на кадарот во Банката; воспоставување на јасно дефинирани линии на известување; делегирање на овластувањата; поделба на одговорностите; дефинирање на протоколот на информации во банката.

Понатаму, Управниот Одбор ги именува и разрешува останатите членови на менаџерскиот тим согласно со Статутот на Банката, ги извршува одлуките на Собранието и на Надзорниот Одбор на Банката и сл.

Согласно законските прописи и Статутот на Банката, Управниот Одбор на Банката ги врши следните активности:

1. Управува со Банката;
2. Ја претставува Банката;
3. Ги извршува Одлуките на Собранието и на Надзорниот Одбор на Банката, односно се грижи за нивно целисходно спроведување;
4. донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризици, одборот за ревизија и управниот одбор;
5. Покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката;
6. Именува и разрешува лица со посебни права и одговорности, доколку со Закон или Статутот поинаку не е пропишано;
7. Одлучува по предлог на Надзорниот одбор за преземање соодветни мерки и/или разрешување на Директорите на самостојни дирекции со контролна функција, освен Директорот на Дирекцијата за внатрешна ревизија доколку тие не се придржуваат кон корпоративната култура и вредности, прифатливо ниво на ризици и култура на ризик;
8. Донесува Одлука за прием и престанок на работен однос на вработени во Банката;
9. Донесува Одлука за распоредување или прераспоредување на вработените на одредени работни места во рамките на организационите единици на Банката;
10. Изготвува деловна политика и развоен план на Банката;
11. Изготвува финансиски план на Банката;
12. Изготвува политика на сигурност на информативниот систем на Банката;
13. Изготвува Годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот Одбор;
14. Редовно го информира Надзорниот одбор за сите активности и промени во работењето коишто се значајни за надлежностите на Надзорниот одбор;
15. Донесува одлука за закуп на недвижности или опрема за потребите на Банката;
16. Дава согласност за прифаќање на присилно порамнување во стечајна постапка против должници на Банката и за покренување на стечајна постапка против истите;
17. Изготвува етички кодекс на Банката;
18. Одлучува за релокација на филијали, експозитури и други организациони форми на Банката и преиначување на експозитури во филијала и обратно за што на првата наредна седница задолжително го известува Надзорниот Одбор;
19. Предлага основање на претставништва, филијали и подружници во странство;
20. го усвојува извештајот за пописот на средствата и на изворите на средствата;

21. Донесува акти за систематизација во Банката;
22. Врши и е одговорен и за други работи од значење за работењето на Банката, согласно Закон и прописи, освен оние кои се во исклучителна надлежност на другите органи на Банката.

Управниот Одбор на Банката го известува Надзорниот Одбор за своето работење најмалку еднаш квартално.

Информации за членства во други органи на надзор и/или управување на Членовите на надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор

Согласно податоците со кои располага Банката, член на органот Одбор за управување со ризиците г-ѓа Дерја Хамза Сефери која е член на Одборот за ризици е член на Надзорниот одбор на Халк Осигурување АД Скопје. Г-дин Владимир Давчев кој е член во Одборот за управување со ризици е овластено лице во Здружение на граѓани БАЛКАН ИДЕА Скопје.

Членот на Одборот за ревизија г-дин Ненад Тортевски е овластено лице во Институт на овластени ревизори на Република Северна Македонија и основач/сопственик/управител во следните правни субјекти: Друштво за одледување на јагодесто,јаткасто и друго овошје Лазарополе Огранил ДООЕЛ и Друштво за ревизија Крестон Македонија ДООЕЛ Скопје.

Претседателот на Надзорниот одбор Г-дин Осман Арслан е Претседател на Надзорен Одбор во Халк Банка АД Белград, г-дин Реџеп Сулејман Оздил кој е член на Надзорен Одбор е овластено лице во Фондацијата за образование и култура Ускуп Скопје,г-дин Олџај Атлиоглу кој е член на Надзорен Одбор е заменик претседател на Надзорниот одбор во Yıldız Tekno GSYO A.Ş, г-дин Фатих Шахбаз кој е член на Надзорен Одбор е претседател на Надзорниот одбор во Halk GYO A.Ş, додека Г-ѓа Билјана Ангелова која е независен член во Надзорниот одбор, е назначена на позиција Ректор на Универзитетот Св.Кирил и Методиј, Скопје и е овластено лице во Фондацијата Атанас Близнакоф при Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје, Фондацијата Петар Стаматоф при Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје и Фондација Константин Стојанов при Универзитетот Св. Кирил и Методиј Скопје. Г-ѓа Сејдефа Џафче која е независен член во Надзорниот одбор, е основач/сопственик во Друштвото за производство, трговија и услуги СВИТ ЛИТЛ БЕЈКЕРИ ЛУНА ДООЕЛ Скопје.

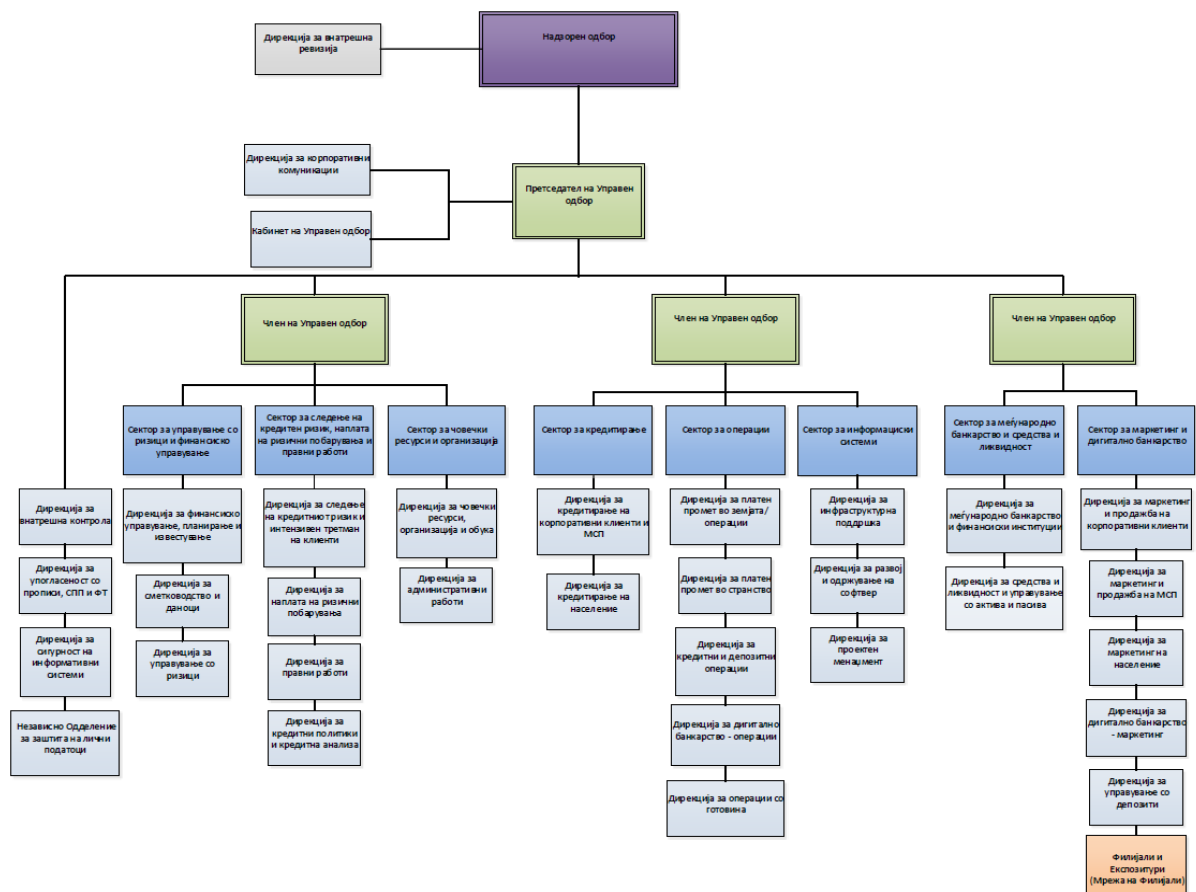
Информации и податоци за организациската структура на Банката

Согласно Статутот на Банката, заради ефикасно извршување на работите, Банката е организирана во организациони делови: сектори, дирекции, одделенија и други организациони форми. Заради вршење на дејности и работи од предметот на работење на Банката надвор од нејзиното седиште, може да се основаат филијали, експозитури и други организациони форми предвидени со акти на Банката.

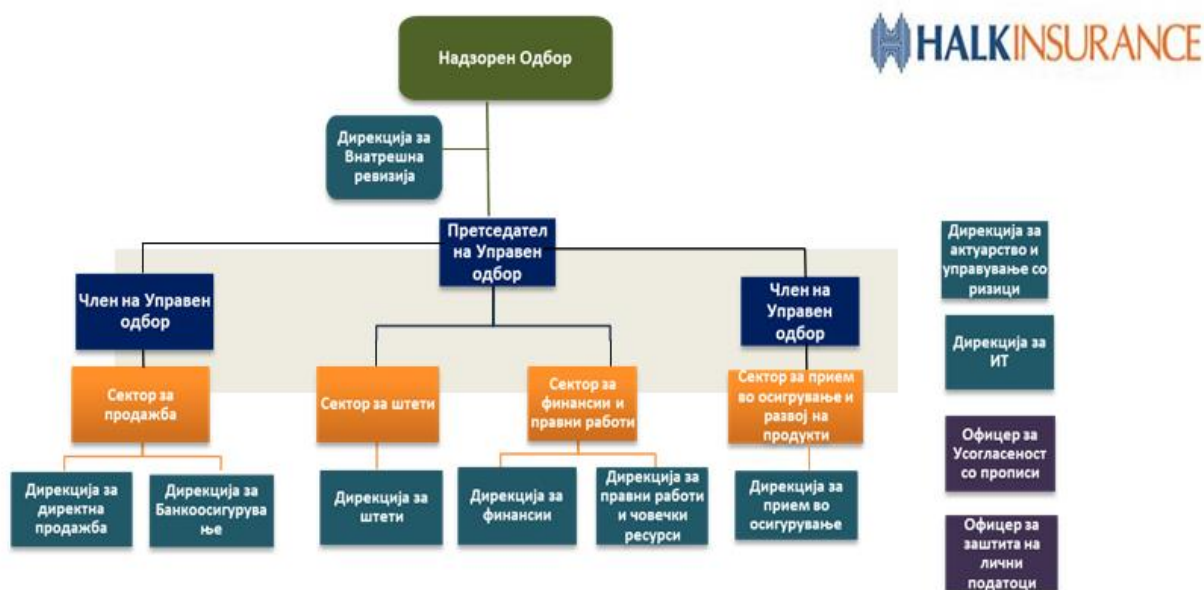
Во моментот Банката има вкупно 47 филијали и експозитури во следните градови: Скопје, Битола, Прилеп, Струмица, Неготино, Свети Николе, Гевгелија, Ресен, Куманово, Гостивар, Штип, Тетово, Охрид, Струга, Кочани, Велес, Кавадарци, Кичево, Радовиш, Дебар и Винаца.

Организационата шема на Банката како и мрежата на филијали и експозитури е објавена и редовно се ажурира на веб страната на Банката.

Постоечката организациона шема на Банката е дадена во прилог подолу

Во прилог исто така организационата структура на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ, кое е во 100% сопственост на ХАЛКБАНК АД Скопје.

Информации и податоци поврзани со примената на Кодексот за корпоративно управување на Банката

Банката со Одлука на Надзорен одбор од 20.09.2018 г. усвои Кодекс на корпоративно управување кој ги опфаќа правилата на управување со Банката и правилата за надзор и управување, а соодветни измени и дополнувања се направени на 25.07.2024 година заради усогласување со Статутот, допрецизирање на Кодексот со регулативата, интерната регулатива и воспоставената практика, дообјаснување на деловниот модел на Банката како и со цел постапување по препораките на Дирекцијата за внатрешна ревизија.

Предмет на Кодексот на корпоративно уредување на Банката се постапката на свикување и одржување на Собрание на акционери, соработката меѓу Надзорниот и Управниот одбор, доставувањето на информации и документи од Управниот Одбор до Надзорниот одбор, обврските и одговорностите на Надзорниот одбор, Управниот одбор и другите органи и начинот на нивната работа, критериумите и правилата за именување членови на Надзорниот одбор и за начинот на нивното наградување, критериумите и правилата за именување членови на Управниот одбор на банката, членови на Одборот за ревизија, членови на Одборот за управување со ризиците и на останатите органи во Банката, воспоставување на ефикасни системи на внатрешна контрола како и ефикасно спроведување на функцијата на внатрешната и надворешна ревизија, контрола на усогласеноста на работењето на банката со прописите, функцијата на интегрирано управување со ризиците и други елементи кои се регулирани со Кодексот.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со горенаведените одредби и принципи како и начелата на Кодексот на корпоративно управување и релевантните законски прописи.

Информации и податоци за политиката на Банката за спречување судир на интереси

Банката со Одлука на Надзорниот одбор од 20.09.2018 година има усвоено Политика за избегнување на судир на интереси која ги дава насоките на органите на управување и на вработените за детерминирање на судирот на интереси, начинот на идентификување и негово следење, а соодветни дополнувања се направени на 20.05.2024 година со вклучување на нова глава - Избегнување Судир на интереси во работењето со хартии од вредност каде што се регулираат правилата за работа на начин со кој ќе се минимизира можноста за судир на интереси меѓу клиентите, Банката и/или лицата вработени во Одделението за работа со хартии од вредност. Со Политиката, се предвидуваат мерки и активности кои се преземаат во случај на постоење судир на интереси.

Лицата со посебни права и одговорности во рамките своите надлежности и одговорности, определени со Законот за Банки, Статутот на Банката, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка, актот за внатрешна организација и систематизација и Договорот за вработување не смеат да дозволат постоењето на судир на интереси да влијае врз вршењето на нивните одговорности.

Согласно Законот за Банките, Лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци доставуваат писмена изјава за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

При извршување на своите надлежности и одговорности, Лицата со посебни права и одговорности потребно е да обезбедат сигурно и стабилно управување со Банката.

Лицата со посебни права и одговорности не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на одлуки, да склучуваат договори или да вршат други деловни активности во случај да постои судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката. За постоењето на судир на интереси се дава писмена изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на одлуки, склучување на договори или вршење на друга деловна активност.

Писмената изјава се доставува до Надзорниот Одбор и до Управниот одбор на Банката и во неа се наведува основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката. Надлежниот орган е должен да ги испита околностите и да донесе одлука во рамките на своите надлежности по поднесената изјава и доколку е потребно до повисокиот орган да поднесе предлог за донесување на одлука.

Информации и податоци за спроведување на Политиката на наградување на Банката

Политиката за наградување на Халкбанк АД Скопје е во потполност усогласена со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување и како таква има за цел да обезбеди високо мотивирани вработени, конкурентна работна средина и силно позиционирање на Банката на пазарот на труд. Истовремено, таа обезбедува јасни и транспарентни критериуми за наградување и кариерен развој на вработените кои преку учење и надоградување на сопствените знаења не само што достигнуваат повисоко ниво на стручност и ефикасност, туку и личниот развој е проследен со адекватен кариерен развој.

Освен што е составен дел од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во Банка, Политиката за наградување својата рамка ја црпи и од Упатствата на европското надзорно тело за банкарство за политиките за правични примања како и генералните принципи кои произлегуваат од Политиката за наградување на ХАЛК БАНКАСИ АШ Турција како мнозински акционер на ХАЛКБАНК АД Скопје. Политиката за наградување истовремено дава и јасни насоки за разумно и соодветно наградување на лицата со посебни права и одговорности со цел да се обезбеди внимателно и ефикасно управување со ризиците. Истовремено, Системот на наградување како дел од Политиката е усогласен со генералната стратегија и генералната кадровска политика на Банката.

Политиката за наградување се прифаќа од страна на Управниот одбор а се усвојува од страна на Надзорниот одбор на Банката и задолжително е предмет на ревизија на годишно ниво од страна на Дирекцијата за внатрешна ревизија.

Со цел на зголемување на ефикасноста во процесите, нивна контрола и раководење, како и потребата за прилагодување на динамичниот пазар и технолошки развој, во 2024 година Банката направи реорганизација и се усвои нова организациона структура и шема на организационите делови на Банката. Согласно досегашното позитивно искуство од системот на категоризација на филијалите, категоризацијата ги опфати организационите делови во Централата на Банката кои исто така добија свој систем на категоризација. Во однос на вработените се ревидираа на нивоата на хиерархиски работни позиции со цел да се овозможи помотивирачки систем на кариерен развој на вработените и, она што директно ја засега Политиката за наградување, се креираше нов систем на нормативи на плати за адекватните работни позиции.

Се очекува новиот систем на нормативи на плати уште повеќе да ја акцентира генералната политика на Банката и пристап за наградување на успешноста, знаењето и стручноста на комплексните

процеси преку транспарентен и препознатлив начин на овозможување на кариерен развој кој ќе произведе високо мотивирани, амбициозни, стручни но и лојални вработени кои долгорочно се гледаат себе си во рамките на системот на Банката обезбедувајќи сериозно ниво на континуитет на човечкиот капитал. Дополнително, со цел да се подобри транспарентноста околу системот на наградување, одредено е дека фиксниот и варијабилниот дел на исплатената месечна плата е во сооднос 70%-30%.

Основните начела на Политиката за наградување на Банката претставуваат рамка која важи за сите вработени во банката, како и за лицата именувани како лица со посебни права и одговорности. Во делот на листата на лица со посебни права и одговорности влегуваат:

- Членовите на Надзорниот одбор
- Членовите на Одборот за ревизија
- Управниот одбор
- Одборот за управување со ризици
- Директори на Сектори,
- Дирекции и Филијали

Табела – Наградување за финансиската година (во денари)

Реден број	Опис		Членови на надзорен одбор	Членови на управен одбор	Останати лица со посебни права и одговорности	Останати вработени
1	2		3	4	5	6
1	Фиксен дел од надоместокот	Број		4	82	792
2		Вкупен износ на фиксниот дел од надоместокот во 000 денари		31.045.219	174.632.040	639.023.128
3	Варијабилен дел од надоместокот	Број		6	82	629
4		Вкупен износ на варијабилниот дел од надоместокот во 000 денари		6.450.563	44.630.396	164.694.029
5	Износ на вкупниот надоместок		0	37.495.782	219.262.436	803.717.157

По однос на лицата со посебни права и одговорности како и останатите вработени во Банката во 2024 година следниве надоместоци:

Фиксен дел	Бр. на лица	Варијабилен дел *	Бр. на лица	Вкупно	Бр. на лица
Од 0 до 555.000 ден	241	Под 99.000 ден	18	Од 0 до 550.000 ден	144
555.001 - 1.100.000 ден	380	99.001 - 198.000 ден	385	Од 550.001 до 1.650.000 ден	561
Над 1.100.000 ден	257	Над 198.000 ден	255	Над 1.650.000 ден	176
Вкупно	878		658		881

*Варијабилниот дел се однесува и на членови на УО за времетраење на важечки мандат.

Во однос на надоместоците, Политиката ги дефинира на следниов начин:

Фиксен дел – претставуваат надоместоците кои ги добива поединечно лице чишто услови за исплата и за определување на нивната висина зависат од претходно утврдени критериуми и не зависат од успешноста во работењето. Како фиксен дел од вкупниот надоместок се сметаат и сите надоместоци коишто се задолжителни, согласно со закон.

Варијабилен дел се подразбираат сите надоместоци коишто не се сметаат за фиксен дел од надоместокот, односно зависат од успешноста во работењето односно бруто исплати за деловна успешност, награди поврзани со резултати постигнати од промоции и продажба на одрдени производи или услуги согласно активни кампањи, категоризација и сл.

Информации за користење на услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

Согласно *Одлуката за управување со ризиците* на НБРМ, Банката има пишана Политика за користење услуги од надворешни лица, и поврзани документи со неа како што се: Процедура за набавка на средства и услуги, Процедура за управување со трети страни, Деловодник за работа на комисијата за користење на услуги од надворешни лица и др.

Политиката и процедурите за управување со ризикот од користење на услуги од надворешни лица (аутсорсинг) претставува документ со кој се регулира следењето и контролата на изложеноста на Банката на ризикот од аутсорсинг, односно активно управување со истиот, со цел намалување на овој ризик на прифатливо ниво кое може да се контролира и што ќе и овозможи на Банката зголемување на профитот, а истовремено намалување на ризикот. Политиката ги дефинира методите и начините на следење и контролирање на ризиците од користење услуги од надворешни лица, процената на ризикот од аутсорсинг, организационата поставеност на Банката и соодветните одговорности во оваа област.

Согласно со Договорот за соработка помеѓу АД Пошта на Северна Македонија и Халкбанк АД Скопје Банката користи друштво за помошни услуги коешто обработува финансиски трансакции или чува податоци за главната банкарска апликација.

Во АД Пошта на Северна Македонија се извршуваат готовински и безготовински трансакции на физички и правни лица во домашниот платен промет во кој покрај клиентите на Банката, трансакции може да извршуваат и случајни минувачи – физички лица за уплати на сметки по фактури за режиски трошоци и наплата на јавни давачки.

Покрај услугите во платниот промет од останатите услуги се воведени и се реализира исплата на пензии и социјални права на домашна адреса и согласно потпишана методологија се врши размена на документи која овозможува отворање на сметки за физички лица, ажурирање на клиенти, аплицирање за картички и останати дигитални услуги ги нуди Банката.

Внатрешната ревизија на активностите за управувањето со ризикот од користење на услуги од надворешни лица се врши согласно годишниот план на Дирекцијата за внатрешна ревизија.

Д-р Билал Суџубаши	Д-р Беркан Имери	Г-дин Александар Иљов	Г-дин Мухаммед Хаџипази
Главен извршен директор	Извршен Директор	Извршен Директор	Извршен Директор

